

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani a treia-oraă 10 bani.

Biserica românească.

De 40 de ani biserica noastră s'a desfăcut de supt stăpânirea patriarhilor sârbi. Numai o parte mică a românilor din Banat a rămas supt biserica sârbească și nu încetează a lupta pentru desfacerea de sârbi. Mai ales românii din două orașe mari sârbești, *Virșeț* și *Panciova*, duc o luptă grea dar frumoasă pentru biserica națională.

Ca niște oi fără păstori așa se împărășiaseră în codrul străin. Păstorii străini le ademeniseră spre ocolul lor și lupii îi pândeau în desigur necunoscut. Dar au venit păstorii lor adevărați, preoții români, și când au început să sune din buciul lor, oile risipite și pierdute s'au adunat ca la un glas de farmec. Una câte una au venit și vin încă și cu cât vine una mai târziu, cu cât se rătăcise mai afund în codru, cu atât mai mare e bucuria.

A fost o vedere minunată. Sute de români pierduți, cari nu auziseră slujbă românească din copilărie în satul lor, oameni bătrâni cu plete albe cari abea mai grăiesc românește, au alergat ca la o tainică strigare. Cu lacrimi de bucurie au ascultat slujba românească și s'au închinat românește. Cu mare însuflețire au hotărît să se rupă de sârbi să-și înființeze parohie și să-și ridice biserică românească. Preoții noștri începură o muncă grea și îndelungată. Sîrbi îi dușmăneau și le făceau cele mai mari piedeci. Amenințau pe credincioși și ațîțau și pe unguri asupra lor. Dar ai noștri nu s'au lăsat. Unul câte unul, românii se întorc. Dăunăzi am publicat apelul preotului din *Panciova*, cerând ajutorul tuturor fraților români. Azi aflăm despre un nou câștig al românilor din *Virșeț*. Fruntașul industriaș, dl *Adam Barbu*, care a fost 40 de ani membru al parohiei sârbești, azi a trecut la biserica românească și s'a înscris membru întemeietor al parohiei românești, plătind 500 de cor. Prin munca și stăruința harnicului protopop *Traian Oprea*, românii din *Virșeț* vor începe anul viitor zidirea bisericii lor și în scurtă vreme iei vor lăuda pe Domnul în Sionul românesc.

Dar ne va întreba cineva: Pentru-ce românii nu sunt mulțamiți în biserica sârbească? Oare legea sîrbilor nu e tot legea noastră cea drept măritoare a Răsăritului? Nu au iei aceleaș credințe, aceleaș slujbe, aceleaș sărbători ca noi? Și dacă iei nu au nici

o deosebire decât a limbii, oare nu ieste acelaș lucru dacă te închini și preamărești pe Dumnezeu în limba sîrbească, ungurească, tătărească sau românească?

Și-i vom răspunde că e drept, legea și biserica sîrbească e întocmai ca și a noastră, și că totuș nu ieste acelaș lucru dacă te închini în limba ta sau în limbă străină.

Cine ar încerca să se închine în altă limbă, ar încerca să înșele și să mintă pe Dumnezeu. Cine se închină vorbește cu Dumnezeu. Iel îi spune gândurile cele mai tainice și ascunse ale sufletului său apăsate de nevoi. Când iești într'o mare strîmtoare, când o mare durere sau frică te apasă, când o bucurie și mulțămire adîncă te stăpânește, atunci vorbești cu Cel de sus, atunci te închini. Dar ai putea oare să minți cătră Acel ce lumea a zidit și Acel ce toate le vede și le știe? Iel știe sufletul tău, toate gândurile și poftetele tale cele mai ascunse mai bine ca tine însuși.

Nu, nu se poate să mințim atunci când vorbim cu Dumnezeu și cine s'ar închina în limbă străină, ar minți și ar înșela, căci ar face ca omul care se îmbracă în haină străină ca să nu-l cunoască lumea.

Ar putea să spuie oare omul tot ce are pe suflet, tot ce-l apasă altfel decât în limbă? Nu, căci omul când se închină, nu ieste decât una singură limbă în care își poate vărsa durerea *întreagă*; e limba *matcel sale*.

Pentru aceia iei nu se poate închina într'o biserică cu limbă străină, deși ea e tot de legea noastră și pentru aceia iel vrea ca în biserică să vorbească *românește*. Pentru aceia cerem biserică națională. Pentru aceia românii din *Virșeț* și din *Panciova* fac atâtea jertfe și luptă să-și facă biserică românească. Legea sîrbească e și a noastră, dar slujba sîrbească, rugăciunea sîrbească ne e străină. Ea nu ne mîngăie și nu ne întărește, ea nu ne înalță și nu ne alină durerea. Dar când auzim glasul preotului *român*, când dulcile tropare răsună și când *Cristos a inviat* se cântă în limba noastră, sufletul ni-se luminează și ni-se încălzește.

Aceasta e puterea tainică a legii românești, a bisericii noastre strămoșești. Ea e credința noastră, sufletul și viața noastră și cine ar vrea să ne-o răpească, ar întâlni *împotriva* poporului românesc întreg.

Răvașul săptămânii.

Printul moștenitor și ministrul președinte.

Ziarele ungurești sînt iarăș mănioase, căci printul moștenitor ar fi jignit neamul ales al lui *Árpád*. La un prînz mare dat în cinstea împăratului Germaniei, printul moștenitor *Francisc Ferdinand* nu a invitat pe dl prim-ministru *Héderváry*, deși iel se află în Viena și deși ministrii austriaci erau invitați. De aici mare supărare și ciudă pe fiii lui *Árpád* cu nasul covoiat și cu părul cirlionțat.

Mai târziu ziarele guvernului au vestit că la curtea printului nu se știuse că dl *Héderváry* se afla în Viena, deoarece-ce iel sosise cu o zi mai de grabă. Ziarele ungurești s'au folosit însă ca să împace din nou pe printul moștenitor după obiceiul lor vechiu, căci viitorul împărat a pierdut „dragostea” jidano-maghiarilor, de când iel a fost la Sinaia și a dovedit că iubește pe români.

Limba românească scoasă din școale.

Tot mai mult se silesc stăpânii noștri să scoată limba noastră din școale. La liceul din *Făgăraș* de pildă se învață patru ceasuri pe săptămână limba românească. Comitatul ceruse aceasta, căci altfel nu voia să dea ajutor. La început s'a învățat, pe săptămână patru ceasuri, dar mai târziu directorul a căutat fel de fel de apușuri ca să nu se învețe românește. Mai întâi s'a adus în locul profesorului *Szentmrey*, care știa bine românește, unul *Málnázy* care nu știe bine și copii făceau spor slab. Acuma s'a adus un român care știe bine, dar numărul ceasurilor de limbă românească a fost micșorat dela patru la două pe săptămână iar școlarii din clasa a două au fost oprîți a asculta aceste lecții, pe când mai de mult ierau oprîți numai cei din clasa întâia.

Iată cum caută stăpînitorii să ne ciuntească tot mai mult și drepturile puține ce mai avem! După legea naționalităților, liceul din *Făgăraș* ar trebui să fie *pe de-a întregul românesc*. Legea spune apriat că unde românii sunt mai mulți ca străinii, statul e dator să facă *dlu banii lui liceu românesc*. Și acum când avem abea puținul acesta de 4 ceasuri românești, ni-se ia și din iele jumătate.

Românii din congregația comitatului *Făgăraș* trebuie să protesteze și

trebuie să nu mai voteze ajutorul pentru liceul care alungă limba românească și din puținele iei drepturi!

Interpelarea deputatului Șt.C. Pop.

Deputatul național dl. Dr. Ștefan C. Pop va face în curând o interpelare despre multele ticăloșii ale jandarmilor. Iel va vorbi în camera deputaților și va trage pe primul-ministru Héderváry la răspundere. Va înștra toate cazurile de prigonire a tricolorului. Va arăta mai ales felul cum în comuna Țalna doi flăcăi români au fost împușcați și alții răniți pentru tricolor și va întreba pe domnii miniștri dacă aceasta e pacea cu care vor să ne norocească?

Prigonirea tricolorului.

Cetitorii vor crede poate că vrem să-i facem să li-se urască, de atâtea ori scriem cuvintele acestea: *prigonirea tricolorului*. Vor crede poate chiar că ne facem haz de iei și le scornim atâtea știri despre același lucru. Și totuși toate câte le spunem sunt adevărate. Tricolorul unguresc se răsfată pretutindeni; toți derbedeii și toți pierde-vară îl poartă la piept și toate slujnicele de săcui îl împletește în păr, căci nimeni nu-i supără. Dar dacă cerem și noi *nu mai mult*, ci numai același drept, de a purta tricolorul nostru, precum iei îl poartă pe al lor, atunci jandarmii își ies din fire, năvălesc furioși și împușcă, rănesc, taie și spinzură de parcă au intrat tătării în țară. Când scăpăm cu temniță, cu gloabe în bani, am scăpat ieften.

Cazul despre care aflăm acuma mai curând s'a petrecut la Mărgineni, în comit. Făgăraș, pe când vorbeau deputații noștri Vaida și Șerban la popor. Flăcăii și fetele purtau tricolorul, podoaba cea mai frumoasă a unei zile atât de mari pentru toți românii din Mărgineni. Dar numai decât s'au ivit jandarmii.

S'au aruncat ca niște fiare sălbatice asupra tinerilor: Matei Pulpea și Ana Pop, ca să-i despoaie de cingători. Amândoi s'au împotrivit, refugiindu-se într-o curte, unde era mai mult popor adunat. Văzând poporul obrăznicia jandarmilor, i-a întâmpinat cu cuvinte demne de purtarea lor. Văzând ei mânia poporului, au renunțat deocamdată de a mai apăra patria. Noi credeam, că cu aceasta s'a isprăvit toată cauza. Dar jandarmii nu s'au mulțămît cu atâtea, ci au adus cazul la cunoștința preturei din Făgăraș, care nu a întârziat a pedepsi pe Matei Pulpea și Ana Pop cu câte 5 cor. amendă și 2 zile închisoare. Prin mai multe comune: Ohaba, Șinca-nouă etc., s'a bătut toba, ca să nu mai cunteze nimeni a purta cingătoare, căci va fi pedepsit cu temniță grea.

Pretura din Făgăraș, care a dictat aceste pedepse, a ridicat acuza pentru „agitația împotriva statului“, pe care tinerii au săvârșit-o „purțând la o întrunire publică la cingătoare insignii naționale — valahă“.

Contele Tisza ne „recunoaște“...

Contele Tisza e om poznaș pe semne. În multele sale cuvântări de astă-primăvară iel voise să soarbă partidul național dintr-o lingură de apă. Spunea că nu stă de vorbă cu iel și că nici nu *recunoaște* măcar că *ieste* un partid național românesc, căci nu are nici *dreptul* de a fi.

Acuma iel se întoarce. Zilele trecute a fost la Cluj și acolo ar fi spus, zice *Tri-*

buna, mai multor fruntași români, că *recunoaște* partidul, dar numai până atunci până când partidul va vorbi cu iel despre „*impăcare*“, iar după „*impăcare*“ partidul trebuie să se destrame și membrii partidului să între în partidul guvernului.

Contele Tisza pe semne vrea să facă glume cu noi. Crede că suntem proști să ne lăsăm ademeniți cu astfel de gogomării. „*Recunoașterea*“ asta a lui, cu tocmeala ca să ne desființăm totuși partidul e o glumă proastă. Și călăul „*recunoaște*“ că cel osândit trăiește — dar numai spre a-i putea tăia capul.

Camera deputaților.

Partidul „*muncii naționale*“ pe care românășii noștri l'au numit mai bine *măncă-part* a început *munca* s'a obositoare în cameră printr-o hotărâre potrivită. Abia s'au adunat ieri deputații în cameră și partidul muncii a și hotărât să *amâne* ședințele din nou pe vreme nehotărâtă, neavând nimic de lucru...

Strașnică „*muncă*“, și încă de cea „*națională*“ — ungurească...

Holera se apropie.

Rușinea Ungariei.

Iată dar că înfricoșatul oaspete a sosit. Holera bîntuie în ținuturi tot mai mari în țara noastră și începe chiar să se apropie și de ținuturile românești cari până acuma fuseseră cruțate de iel. Zilele trecute am aflat de cele dintii cazuri ivite în Bănat; unul în comitatul *Torontalului* și altul în *Caras-Severin* în comuna *Moldova-veche*, deci în mijlocul ținutului celui mai românesc. Bolnavul se cheamă *Flva Apostolovici*.

Iată rușinea cea mai mare pentru țara noastră.

Cum s'a păzit România.

Din toate statele Europei afară de Rusia de unde a și venit holera nu a putut prinde rădăcini decât în Ungaria. România care se mărginește cu Rusia a știut să se ferească de înfricoșata boală, a luat măsurile cele mai aspre, a pus pe toată linia graniței oștirea și ofițerii români au păzit și păzesc de săptămâni de zile rîul Prutului, dormind nopțile afară pe câmp numai ca să oprească intrarea vre-unui bolnav.

Miniștrii români nu au stat acasă fumând țigara. Iei nu au pregetat să călătorească din loc în loc cu trenul și cu automobilul, cercetând și vizitând toate orașele și satele din apropierea Rusiei și dând cele mai aspre porunci pentru păstrarea curățeniei care e cea mai bună pază împotriva holerei. Și când s'au ivit două cazuri de holeră, *aduse și acelea de un vapor străin*, direcțoriile au știut să împiedice întinderea bolii, făcând cele mai mari opintiri. Până astăzi România, deși mai aproape de primejdie ca Ungaria a scăpat de holeră *aproape cu totul*.

Păcătoșia autorităților ungurești.

Dar ce s'a întâmplat în Ungaria? Când s'au ivit cele dintii cazuri, în Viena, pe un vapor venit *din Ungaria*, ziarele ungurești țipau întii în gura mare: *prindeți-l pe hoț!* Hoțul ierau

austriacii, căci la iei se întâmplase imbolnăvirea. Dar boala venise *din Ungaria* și austriacii nu ierau vinovați. Iei și-au făcut datoria și holera nu s'a întins.

În schimb în Ungaria holera s'a întins repede. S'a dovedit că orașul Mohács e vatra bolii. Acolo se află un depozit (o magazie) de cărbuni lângă Dunăre și în murdăriile de acolo s'au încuibat microbii (germenii) bolii.

Au trebuit să se imbolnăvească *zeci de oameni* pentru ca autoritățile ungurești să înțeleagă de unde vine boala.

Dar atunci iera prea târziu. Muncitorii dela acel depozit de cărbuni, au fost lăsați să fugă care-n cătrău și toți au dus boala în satele lor. Toată apa Dunării s'a umplut de murdăriile bolii. Satele și orașele de-alungul Dunării sunt azi pline de bolnavi. Mohácsul are *mai multe zecmi de bolnavi*. Boala se întinde de aici în cercuri tot mai largi și amenință să se apropie și de noi.

Ce fac miniștrii și jandarmii?

În împrejurările acestea îngrijitoare, ne întrebăm: ce a făcut guvernul nostru spre a ne apăra?

Ce au făcut domnii miniștrii cu lefurile cele mari, chemați să îngrijească de sănătatea cetățenilor, de soarta țării?

Ce au făcut jandarmii cei țanțoși? Să le spunem noi: Miniștrii s'au gândit la altă „*primejdie*“, la primejdia „*valahă*“. Au șezut acasă cu ciubucul în gură și poruncile lor au fost date, nu contra holerei ci contra tricolorului românesc. Iei nu s'au gândit să ne mântuiască viața, ci dimpotrivă, au poruncit jandarmilor să ne puște și să ne rănească! Și jandarmii, în loc să păzească curățenia și sănătatea noastră (asta la noi nu ar fi un merit „*patriotic*“) au alergat ca niște căpăi să miroase și să adulmece nu holera, ci câte un brău, câte o panglică tricoloră, să audă o vorbă sau o frântură de cântec de „*trădători*“ și apoi vai de iei! Întai pușca și apoi sapa și lopata!

Pedeapsa lui Dumnezeu.

Dar Dumnezeu a pedepsit pe cîrmuitorii haini. Au voit să împuțineze pe români, împușcându-i, și acuma din vina păcătoșiei lor, *pler mai mult* unguri de câți români au pușcat. Numai la Mohács au murit vre-o 15—20 de unguri de holeră. Astfel trebuie să plătească bietul popor ungurec ticăloșia și sovinișmul prostesc al câtorva cîrmuitori de ai lui fără minte și inimă!

Știri despre holeră.

București. Dela imbolnăvirea muncitorilor *Bria* și *Mitescu* a căror boală a fost adusă de vaporul *Bosnia* din Italia, alte cazuri de holeră *nu s'au mai întâmplat în țara întreagă*. Țara e liberă de holeră.

Petersburg (Rusia) *Holera* scade în Rusia. Dela începutul holerei până acuma s'au imbolnăvit cu totul 182,396 de oameni și au murit 83,702. În răstimpul dela 7—14 Septembrie, deci în 7 zile, s'au imbolnăvit 13,330 de oa-

meni și au murit 6187, dela 14—21 însă s'au îmbolnăvit 7559 și au murit 3557. Prin urmare boala scade.

Mohács. Aici fie-care zi se întâmplă îmbolnăviri noi de holeră și fie-care zi se înmormântează un mort-doi. Orașul e ca mort. E liniște deplină și străzile sunt pline de tăcere. Toți sunt plini de groaza holerei.

Moldova-veche (comit. Caraș-Severin). Aici s'a îmbolnăvit de holeră muncitorul *Jivo Apostolovici*, dar s'a făcut sărătos.

Trepaia (comit. Torontal). S'a îmbolnăvit de holeră *Jivko Radovanovici*, sârb.

Nu ieste holeră în Ardeal.

Trebuie să ne bucurăm că până acuma nu s'a ivit nici un caz de holeră în Ardeal. În toate comitatele s'au luat măsuri foarte aspre de pază. Locuitorii satelor noastre sunt datori a asculta aceste porunci și atunci nădăduim că vom scăpa de boală, cu ajutorul lui Dumnezeu.

„Nu ne facem jandarmii jandarmilor unguri!“

Zice un însemnat bărbat de stat român.

Învoiala turco-română.

În numărul nostru trecut am arătat cetitorilor că se vorbește foarte mult despre o alianță (învoială) tainică între România și Turcia. După această învoială România ar trebui să dea ajutor Turciei dacă aceasta ar avea război cu Bulgaria.

Știrea despre această alianță a fost adusă de un ziar franțuzesc și a făcut pretutindeni un zvon foarte mare. Toate ziarele scriu neconținut despre această alianță. Ieste mare fierbere în Europa întreagă și toate țările sunt îngrijate de vestea asta.

Guvernul țării românești a vestit însă prin ziarul său că știrea despre învoiala turco-română e neadevărată, deși multă lume în străinătate crede încă într'însa.

Ce spune un bărbat de stat român.

Astfel de învoială între state e un lucru foarte mare. Viitorul întreg al unei țări poate să atârne de ea.

Pentru aceea guvernul trebuie să chibzuiască foarte bine ce face, căci dacă învoiala va da roade rele, atunci iel poartă răspunderea pentru soartea țării.

Toți oamenii mari ai țării românești se gândesc cu dragoste și îngrijire la viitorul țării lor și înțelepciunea lor întreagă e îndreptată asupra acestui lucru, căci iei sunt cărmăcii cari trebuie să cărmuiască corabia țării, să o ferească de stînci și să o ducă la liman bun.

Așa fiind, glasul unui mare bărbat de stat român trebuie să fie cunoscut de toți. Iel a publicat un articol în ziarul *Scara* din București și spune cam următoarele:

Iu Europa sunt două țări mari de puteri. Cea dintâi e alcătuită din trei state: Rusia, Anglia și Franța, a doua e Germania, Austro-Ungaria și Italia. Aceste două sunt vrășmașe între iele și așteaptă clipa în care să se arunce una asupra alteia. România nu s'a legat până acuma cu nici una din cele două țări mari, dar a ținut totuș mai mult cu așa zisa întreita alianță, adică cu

Germania, Austro-Ungaria și Italia. A făcut-o asta, deși frații iei români din Ungaria sunt apăsați și prigonți în chipul cel mai sălbatic. Dacă ar face însă o alianță (învoială) de arme cu Turcia, atunci s'ar fi dat cu totul pe partea Austro-Ungariei, Germaniei și Italiei și s'ar îndușmăni cu totul cu ceilalți trei puternici tovarăși: Rusia, Anglia și Franța.

Dar, întreabă bărbatul de stat român, ce ne dă Austro-Ungaria, Germania și Italia în schimb pentru asta? Cu ce ne răsplătește pentru că le întărim? *Nimica*. Da, le vom fi prieteni și de aici înainte.

Dar când se sugrumă neamul românesc în Ardeal și Ungaria mișelește ieste cu nepuțință să intrăm în ceartă cu vecinii noștri dela Dunăre (Bulgaria) și nu ne putem face slugile politiceii austro-ungare!

Vălul prefăcătoriei dela Viena s'a rupt de data asta. *Românii de dincolo sunt prada urgiei ungurești! Armata austro-ungară a fost trimisă la alegeri ca să ucidă pe frații noștri români! Totuș acuma ni-se cere din Viena să ne facem slugile politiceii iei între Bulgaria și Turcia.*

În schimb ni-se făgăduiește o soartă mai bună pentru românii din Macedonia, supuși turcilor. Dar cărmuirea turcească e de o mie de ori mai omenoasă față de iei decât cărmuirea ungurească față de românii din Ungaria.

O învoială turco-română trebuie să fie primită de camera română și de senatul român și ea nu va putea fi primită, *câtă vreme ea înfruntă sentimentele cele mai adânc înrădăcinate ale neamului nostru.*

Pentru-ce nu s'a dus Regele Carol la Ischl?

Astă-primăvară, zice acel fost ministru român, *Maiestatea Sa, Regele Carol* a spus că nădăjduiește să viziteze pe *Impăratul Francisc Iosif* ca să-i aducă urările sale de bine la ziua nașterii de 80 de ani.

Cu toate astea, Iel nu s'a dus, deși iera sănătos, și nici nu se mai duce. Pricina acestei schimbări nu ieste alta decât sălbătăciile dela alegeri săvârșite împotriva românilor din Ungaria.

Când e vorba de însăș viitorul neamului nostru, *nu-l vom pune în cumpănă în chip ușuratic spre a servi planurile politiceii dela Pesta.*

Românii din România nu se vor face jandarmii jandarmilor unguri cari sugrumă pe frații noștri.

Acestea sunt cuvintele marelui bărbat. Numele lui nu se știe, dar știm că iel a fost odată ministru și va mai fi ministru al țării românești.

Cuvintele sale nu vor răsuna în zadar. Glasul lui ne arată că dragostea fraților din România pentru noi nu a slăbit. Suntem adînc mulțămitori acestui bărbat care ne arată atîta iubire. *Câtă vreme neamul nostru va avea oament ca tel, nu ne temem că vrășmașii ne vor putea nimici!*

Scrisorile Badicului Ion.

Impărțitorii dreptății.

Îți vei fi uitat, dragă cumetre, prin cele țări depărtate de multe lucruri și de mulți oameni de pe la noi. Noutățile ce te vor fi izbit prin lumea nouă, te-or fi făcut să uiți multe vechituri de pe la noi. De jandarmieria din Ungaria și țara Ardealului nu cred însă să-ți poți uita vre-odată. Cine-a avut vr'odată de-a face cu oamenii negri,

împănați cocoșește, îmbrăcați în oțele, ca haiducii vremurilor vechi, n'are să-i mai uite nici odată. Când erai pe acasă ai auzit multe din isprăvurile lor vitejești. Ți-aduci aminte, că chiar la noi în sat, într'o iarnă, fusese o nuntă, un ospăț mare, la oameni avuți. Și, cumu-i pe la nunți, s'au cam chefuit românii. Și așa spre miezul nopții un băiat tinăr a pornit dela locul petrecaniei spre casa lui, și mergea, cum merge omul în voie bună, cântând. În întunerec, deodată, delângă dugheana jidovului, îi strigă răstit un glas sălbatic:

— „Cine face larma, cine larma?“ Și... un car de sudălmi.

— „Eu, om bun, da nu fac larmă, ci cânt. Așa mi-i felul meu. Sânt cântăreț, vere.“ Și porni cântând iar.

Cela din întunerec, bufni din pușcă și curmă românului viața, odată cu cântecul.

Știi, cumetre, ce s'a întâmplat? Omul a stat întins pe spate în mijlocul drumului două zile, până a venit comisă. Apoi, după-ce l'au privit puțin domnii, a venit popa și l'a îngropat. Omul negru, jandarmul, a fost decorat c'o medalie și trimis într'un oraș vecin. Spuneau că românul l'a atacat și omul negru a trebuit să folosească arma.

S'a cutremurat, s'a îngrozit atunci întreg satul. Dar decând te-ai dus tu, oamenii negri au mers tot înainte pe calea apucată, până azi, atîta vreme, chiar după alegerile de deputați, își serbează biruința purtării lor în vărsări de sânge, cum nu se mai pomenesc în nici o altă țară, decât poate la sălbaticii.

În câteva sate prin comitatul Albei de jos, apoi prin Bănat, azi ei taie și spânzură ca odinioară turcii și tătarii, ei sunt groaza satelor, ei sunt grozavii împărțitori ai dreptății. Zadarnic ar zice cineva că în Ungaria nu poate fi nime pedepsit înainte de a fi judecat. Întrebe ori-cine pe un om negru și-i va spune că minte. El, jandarmul, are drept să puște după-ce a înjurat de două-ori numele sfânt a lui Dumnezeu, să puște pe omul cel mai nevinovat, cum s'a întâmplat la Țalna de pildă. Au fost judecători, au fost împărțitori ai dreptății, tot felul de oameni la toate popoarele.

Au fost nărozi de aceia, cari cereau dela om să-și arete nevinovăția punându-și mâna în foc, ori prinzând un fier roș în mână. Dacă nu se ard sunt nevinovați. Totuși nerozii aceștia simțiau, că trebuie ori cum o probă, fie și nebunește aflată, care să arete vinovăția sau nevinovăția cuiva. Au venit oameni cumiți, cari au așezat deosebitele feluri de judecată de azi, cu martori, cu apărători. Ca să nu mai piară oameni nevinovați. Ca să se poată împărți dreptatea cum se cuvine. În țară la noi însă, de-o vreme încoace, au pășit un alt soi de judecători, un alt fel de judecată. Jandarmul e un om de cea mai proastă pănură. Vr'un slugoi firetic, vr'un ometeu mustăcios, dârz, cu ochii mici și răi, după-ce și-a făcut slujba militară nu se mai întoarce acasă, pentru-că de regulă n'are casă, ci intră în șirul oamenilor negri. Își serie numele cu forme de laba găștii, nici nu-i făcută mâna să țină peana, n'are nici o cunoștință afară de regulamentul lui. Încolo își îmbracă hainele prevestitoare de jale, își trag rogu-te mânușile, și, încordați, ea niște cai strânși în chingă și de frâu, pornesc prin satele noastre să descopere ticăloșia cea mai mare a românilor din ziua de azi: tradarea de patrie prin purtarea tricolorului nostru. Oâni de pe la noi rar latră pe un drumet străin. Dar pe jandarm și pe jidan îl miroase de departe, prinde a hăpăi, și nu-i tace gura, de nu cumva să îndură nepotul lui Tu-

lutum să-i zvârle un plumb în creștet. Îi latră, pentru-că le simte firea rea, și primejdia ce o aduce și jidovul și jandarmul.

Acest om dărăbuș, necioplit ca vorbele așchioase ce-i ies din gură, se face azi judecător în satele noastre și împarte dreptatea într'un mod ne mai auzit. Lui nu-i trebuie martori, nu-i trebuie probe, pentru el e prea mult chiar proba de foc de-odată. Lui-i destul să vadă, — are ochii de vultur — i-e destul să audă ca să le facă oamenilor dreptate cu patul puștii, ori dacă ești mai departe, trimitându-ți glonțul din pușca lustruită.

El, cum e și capul, și și cunoștințele, judecă foarte strimt. Parcă-l aud cum o gată de repede cu judecata înainte de a țeli: „Țărât eu, olah, arulaș“. Zădarnic s'ar crede că dreptate se împarte la noi ca n'nr'alte țări. Crima numită „tradare de patrie“ cade mai totdeauna în mâna jandarmului. El are s'o cerceteze, s'o descoasă. Și el îi dă cu muchea dela întâia privire. Mă gândesc, dragă cumetre, la nenorocii cari cad pe mâna acestor judecători grozavi. Nu mai pot avea nici o nădejde, li-e oprită ori-ce vorbă de apărare. Trebuie că nu-s mai nenorociți albi cari cad în ghiarale sălbaticilor mâncători de oameni. E ne mai pomenit, ar fi lucru de necrezut dacă nu s'ar petrece supt ochii noștri, ca un om armat, pus să păzească țara de hoți, să se iee după tine și tu să fugi dinaintea lui cu aceeași groază cu care ai fugi dinaintea unei fiere sălbatice, de care ști, că de te prinde, te și sfășie.

Și pe când stările acestea ticăloase domnesc peste satele noastre, au nebunia unii dintre români să creadă că a sosit vremea împăcării cu ungurii. Câți-va domni, cari au fost odată ai noștri, zic că lupul și-a schimbat și părul și naravul. Să poftescă pe satele noastre, s'audă lupii urlând ca n' cea mai crâncenă iarnă. Cum se poate una ca asta, dragă cumetre, ca domnii cei mari din Pesta cu o mână să netezească barba lui Mangra, iar cealaltă se-o strângă pumn, și să-l amenințe pe jandarm că nu-i destul de aspru cu valachii ce se „răscoală“?

Pentru-că, ori cât ar fi de mărgeniți jandarmii noștri, tot n'ar cuteza să puște așa de ușor, dacă ar ști că-i așteaptă o pedeapsă meritată. Cănele rău mușcă pe toată lumea, dacă-l lasă stăpânul. Dar dacă stăpânul îi poruncește, dacă dulăul știe de frică, i strigă stăpânul odată și dobitocul își trage coada între vine, și-i dă pace omului pe care era să-l muște. Jandarmii noștri însă nu știu de frică. Încă nu se știe nici un caz, când să fi fost pedepsit vr'un om negru pentru-că a mutat fălcile cutărui român, ori chiar i-a zburat crierii. Totdeauna se dovedește „că jandarmul a fost în drept să folosească arma“. Nu să fie ținuti în frâu, dar încă is și îndemnați și învățați de solgăbirae să iee tricoul de pe la valahi, să-l iee și cu forța. Căci într'alfel cine și-ar putea închipi goana sălbatică după tricoul nostru? Știm, nu-i vorbă că bivoli nu pot suferi culoarea roșie. Același simțământ să-l aibă oare și jandarmii pentru tricoul nostru? De încheere îți mai pun o întrebare: Oare cum de nu suflă o singură vorbă vr'un moderat de-al nostru despre grozăveniile jandarmilor? Ce crezi și tu? Eu cred că li-e frică să nu strice pacea, adică să nu-și peardă ceea-ce au început a câștiga pe sâna lor.

Rămâi cu bine!

Cumătrul tău

Bădicul Ion.

Moartea unui hoț de lumea nouă.

Sunt acum câteva săptămâni, în Bihor s'a întâmplat un omor înfiorător. Negustorul *Sirbu* din părțile Berecheiului a fost găsit împușcat în drumul mare. S'a bănuț numai decât că ucigașul nu poate fi decât un cunoscut boier scăpat din comuna *Szentmárton* anume *Vitális Imre*. Iel a fost văzut cu *Sirbu* pe acel drum și pălăria lui rămăsese lângă mort. *Vitális* l'a însoțit o bucată și pe urmă l'a împușcat și i-a luat suma de vre-o 4000 de cor. care se găsea la *Sirbu*. Jandarmii aduseră pălăria tilharului și aflară dela nevastă-sa că e a lui *Vitális*. Când *Vitális* veni acasă și află asta, împușcă pe nevastă-sa care rămase rănită greu, apoi iel plecă în codru.

Goana după tilhar.

Cu pușca în spate și fără pălărie în cap, așa plecase *Vitális* de acasă. Dormea prin pădure, prin câmpuri și în păpuriș.

O sută cinci-zeci de jandarmi fură aduși ca să-l prindă. Pădurile fură înconjurate. Ziua și noaptea, cu pușca veșnic gata, așa străbăteau jandarmii câmpurile. Într'o noapte când vre-o trei jandarmi stăteau la pândă în capul satului, hoțul se ivi și în întunecul nopții trase trei focuri asupra lor. Jandarmii dădură și iei focuri, fără să-l nimerescă, dar două din cele trei focuri ale hoțului nimeriseră. Unul din jandarmi rămase mort, celalalt rănit.

Goana începu și mai aspră, dar în zadar, căci *Vitális* pieri în noapte. Nimeni nu mai știa de iel. Jandarmii căutaseră toate pădurile, toate plaiurile și nu rămăsese colț de câmp sau de pădure necercetat. Se credea că *Vitális* a fugit și se află undeva departe în Budapesta unde nimeni nu-l cunoaște. Autoritățile publicaseră că vor da o răsplată de 2000 de cor. celui care va putea să spuie unde se află *Vitális*, dar toate în zadar.

Ucigașul acasă.

Trecuseră trei săptămâni. După ce ucise doi oameni și rânise alți doi, se credea că nu va mai veni acasă. Dar într'o zi iel se ivi. Nevastă-sa se mutase de acasă. O femeie bătrână rămăsese să hrănească cei doi porci ai casei, femeia lui *Szilágyi Sándor*. Sâmbătă pe la prinz ea fierbea cartofi pentru porci, când *Vitális* veni acasă. O rugă să nu spuie nimănui nimic.

— Te rog, dragă lele, să nu spui nimănui un cuvânt și să dai scrisoarea asta nevaste-mi.

Și-i dădu o scrisoare.

— Nu te teme, zise bătrâna, închide bine ușa!

Femeia luă scrisoarea și plecă drept la primărie. Jandarmii stăteau acolo fumând. Femeia iera atât de speriată, încât nu știa să vorbească ci făcea semne cu mâna către jandarmi să vie. Apoi fugi la nevasta lui *Vitális* care se afla bolnavă la niște vecini. Aici strigă:

— *Imre e acasă! Na-vă!* și trînti scrisoarea pe masă.

Un căprar de jandarmi o auzi și înțelese numai decât.

— *Sculați-vă! la arme!* strigă iel către jandarmi.

Jandarmii înconjurară repede casa hoțului. Un jandarm merse spre ușă dar o găsi închisă. O sparse. Tilharul ședea la masă și scria o scrisoare. Sări sus, dar jandarmul ridică pușca asupra lui. Dar *Vitális* pusese și

iel mâna pe pușcă și amândoi să luare la țântă.

— Lăsați-mă, strigă iel, m'am săturat și așa de viață!

Jandarmul voi să puște, dar *Vitális* fu mai sprinten și pușcă întâi. Glonțul găuri urechea jandarmului. Atunci alt jandarm pușcă din dos asupra lui *Vitális* și-l nimeri: *Vitális sări repede pe pat, luă feava puștii sale în gură și trase cocoșul cu piciorul. Glonțul îi sfărma capul și i zbură creierii*. În acelaș timp, jandarmii pușcaseră prin fereastră. *Patruzeci* de gloanțe găuriră trupul tilharului. Nu se știe dacă a murit de glonțul său sau de al jandarmului care îl pușcase întâi.

Procurorul fu chemat.

S'a constatat că *Vitális* se furigase noaptea în casă și că luase haine curate, cămașe și alte primeneli, se răsese cu briciul său și își tăiașe unghiile. Scria scrisori de rămas bun în cari spunea că s'a săturat de lume și vrea să moară.

Astfel muri un tilhar de lumea nouă.

Femeia lui *Szilágyi* va primi răsplata de 2000 de cor.

Dispensariu pentru tuberculoși.

Reuniunea igienică din comitatul Sibiiului a hotărât să înființeze și la 15 Septembrie a. c. să inactiveze un dispensariu pentru tuberculoși. Crearea acestei instituțiuni umanitare a fost cu puțință numai cu ajutorul statului care a dat 3000 cor. pentru primul aranjament și va da în fiecare an câte 5000 cor. în scopul combaterii tuberculozei. Reuniunea igienică sperează, că afară de dotațiunea aceasta va mai primi ajutoare din partea instituțiilor financiare locale, a fundațiilor și societăților filantropice, precum și legate și donațiuni dela particulari, a căror primire o va confirma pe cale publică.

Scopul dispensariului este combaterea hotărâtă și energică a tuberculozei cu toate mijloacele, pe cari știința și experiența le-a constatat a fi cele mai bune. Mijloacele de căpetenie sunt următoarele: Cercetarea și constatarea cât mai timpurie a tuberculozei la toate acele persoane, cari se prezintă cu simptome suspecte; cercetarea membrilor familiei; instruirea cu privire la ființa, răspândirea și împedecarea tuberculozei; delăturarea și distrugerea materiei infectante; desinfecțiunea locuinței când se schimbă domiciliul ori în caz de moarte. Deșteptarea celor mai largi straturi ale populațiunii; combaterea lipsei de locuințe bune, a alcoolismului etc.; mai departe acordarea pentru cei lipsiți de ajutoare în formă de alimente (carne, pâne, lapte), în formă de utensilii (pat, scuiptoare, termometru etc.), în formă de bani și anume ca întregire la chirie ori ca ajutor în caz de primire în vre-un sanatoriu pentru tuberculoși ori ca ajutor pentru familie și în alte asemenea cazuri.

Ordinațiunile medicale gratuite pentru toți aceia, cari reclamá ajutorul dispensariului, se vor ținea deocamdată Martia și Joia după amiază la orele 3—4 în locuința domnului Dr. Carol Ungar, Strada Schewis Nr. 2, în etajul prim.

Pentru a putea satisface scopurile filantropice amintite în măsură cât mai mare, ne adresăm către toți aceia, cari ar dori să contribuie pentru scopul acesta cu o taxă anuală cât de mică și îi rugăm respectuos, ca eventualele donațiuni să le trimită direct pe adresa medicului dispensariului, care este domnul Dr. Carol Ungar.

Sibiiu, în 1 Septembrie 1910.

Comitetul reuniunii igienice.

În numărul acesta nu am putut da ilustrația, din cauză că nu ne-a sosit până la încheierea fotii.

Cum să ne apărăm de holeră. Indrumările ministrului internelor.

1. Din ce se poate presupune (bănuți) că cineva s'a îmbolnăvit de holeră.

Dacă undeva s'a ivit holera, apoi ori-ce îmbolnăvire (betejire) la care il apucă pe bolnav (beteag) urdinatul (diarea) și vărsatul (vomatul) poate fi holeră, de aceea trebuie numai decât să se trimită după medic (doftor). Până să vie medicul are să se culce bolnavul în pat și să nu mănânce nimic.

2. Din ce vine holera?

În urdinatul și vărsatul celui bolnav de holeră sunt grozav de multe ființe vii mici de tot, cari nu se pot vedea cu ochiul, decât numai cu sticle măritoare foarte tari. Aceste ființe vii pe cari le chiamă bacterii se înmulțesc foarte repede și în măsură mare. Acestea sunt germenii holerei.

3. Cum se îmbolnăvește omul de holeră?

Ori și ce materie ori lucru, ce vine în atingere cu urdinatul sau vărsatul omului bolnav de holeră, se infectează adecă prinde germenii de holeră și răspândește holera, dacă nu grijește omul. De aceea trebuie să grijească omul ca de pe astfel de materii sau lucruri să nu poată pătrunde germenii holerei prin gură în stomac și în mațe, căci așa se îmbolnăvește omul de holeră.

4. De ce să ne ferim mai ales pe vremea de holeră?

Înainte de toate să ne ferim pe vreme de holeră de hainele de pat și îmbrăcămintea celui bolnav de holeră, precum și de ori-ce materii și lucruri, mai ales de mâncări din casa unde e holeră, să ne ferim apoi de ori-ce materie și lucru care trece prin multe mâni, mai ales dacă e murdar (imălat). Așa să ne ferim de mâncările ce se vând în piață, apoi de verdețuri, poame, sticle de sodă, bani murdari și altele, și peste tot de lucruri despre cari nu putem ști prin ce lucruri au trecut.

Să ne ferim pe vremea holerei de apa rîurilor, vâlcelelor, lacurilor și moirilor.

5. Cum să ne apărăm pe vremea holerei pe noi și gloata casei contra holerei

Oricât de plin ar fi un lucru sau o materie de germenii de holeră (= infectat) nu este greu a ne apăra, căci germenii holerei sunt ușor de omorât, așa de pildă prin opărire, fierbere, coacere și frigere se pot curăți toate mâncările de germenii holerei.

Curățenie în toate și traiu cumpătat, care e totdeauna prielnic sănătății, este mai ales pe vreme de holeră de lipsă pentru apărarea sănătății. Cel ce își strică stomacul cu mâncare și băutură peste măsură, capătă cu mult mai ușor holera.

Cel-ce e silit a-și aduce apă de băut din fântâni publice sau din rîu, să fiarbă întâiu apa, apoi să o răcească și să țină în vase acoperite. Cine vrea poate să o facă mai gustoasă cu vre-o câteva picături de oțet, cu vin, sau cu suc de lămâie (citroane).

Să ne ferim de locurile publice de scaldă, mai ales dacă sunt apă stătătoare.

Să nu mâncăm crude lucrurile cumpărate în piață; lapte, smântână, unt, poame, verdețuri, ci să le curățim de germenii holerei în mod potrivit, prin opărire, fierbere, coacere sau frigere. Mâncări coapte (pâne, cornuri, jimble și altele) cumpărate de afară de casă să le punem un sfert de ceas într'un cuptor ferbinte. Poamele, verdețurile, laptele și celelalte mâncări din casa proprie nu e de lipsă a le desinfecta, adecă de a le curăți de

germenii holerei, dacă n'au trecut prin mâni străine. Dar să nu uităm că și aceste se pot infecta, dacă le spălăm cu apă din fântâni publice infectate, adecă atinse de germenii holerei.

Înainte de ce mâncăm, să ne spălăm bine cu săpun mâinile, ca nu cumva să ducem la gură vre-un germene de holeră, care s'a lipit de pe vr'un lucru. Căci să luăm bine samă, germenii holerei sunt primejdioși numai dacă prin gură ne ajung în stomac și mațe. Pe de dinafară nu ne pot face nici o stricăciune. Să grijim de toate ce ducem la gură, căci numai prin gură ne putem îmbolnăvi.

Băuturi spirtoase să nu bem, dar dacă cineva așa s'a învățat cu băutura de nu poate trăi fără ea, apoi să bea mai bine vin decât bere, dar cu măsură. de rachi înșă să se ferească ca de foc. Băutura fără măsură slăbește trupul, așa că mai ușor cade pradă holerei. S'a văzut că pe vreme de holeră mai ales Lunia, — va să zică după Dumineca, când de obicei beau oamenii mai mult, — s'au ivit cele mai multe îmbolnăviri de holeră. Să ne ferim de ori-ce băutură ce se capătă în piață și pe strade și de păhare, care merg dela gură la gură, căci nu poți ști nici când de nu a ajuns în atingere cu vre-un bolnav de holeră.

Dacă n'avem trebuință, să ne ferim a ne întâlni cu alți oameni, cu atât mai ușor se poate întâmpla ca vre-unul din aceștia să aibă germenii de holeră. De aceea să ne ferim pe vreme holerei și de crășme, căci paharele, sticlele ce trec din mână în mână mai ușor răspândesc holera.

Să nu sărutăm pe vreme de holeră obiecte pe cari le sărută și alteineva căci așa mai ușor se poate întâmpla ca vre-unul din aceștia să aibă germenii de holeră. De aceea să ne ferim pe vreme holerei și de crășme, căci paharele, sticlele ce trec din mână în mână mai ușor răspândesc holera.

Pe vreme de holeră să nu mergem la pomeni, priveghiuri, prea ușor se poate prin aceste răspândi holera.

Să învățăm servitorii, copii și toată gloata casei, ca să se țină de cele aici spuse.

Pe vremea holerei să caute și cel mai sărac să-și facă lipsa mare în câte o groapă care are coperiș, așa ca nici om și nici dobitoc să nu ajungă în atingere cu ce a eșit din mațele omului. S'a văzut, că dacă oamenii n'au grijit ca acele locuri să fie bine acoperite, au scurmat găini, păsări, porci, câni și au cărat și împrăștiat germenii holerei, cari s'au vărsat din mațele celui bolnav. Tot natul, care vrea să-și păzească sănătatea, trebuie să caute a-și face retirade (umblătoare) bine acoperite, căci cele mai multe betesuguri se răspândesc tocmai pentru-că oamenii nu grijesc de aceasta.

Literatură și știință

Morarul.

Patru drumuri duc la moara popilor, din patru părți de hotar. Dar cel mai umblat e drumul ce trece prin sălciișul mare, drumul dela miszăzi. Și de aici, ca să ajungă sacii în moară, trebuie trecuți, când e râul mare, cu luntrea. Atunci era povara morarului mai mare. Creștinii se cam fereau să vină cu măciniș pe drumul acesta, când știau apa mare. Căci Ierotei, morarul, din ce era și altădată tăcut și mănios, în vreme de apă mare, când trebuia să-și poarte și de treizeci de ori luntrea peste râu, era numai sudalmă. I-se întunea fața, i-se tulburau ochii ca apa râului dedesubt, și de câteori descărca o povară de saci, slobozia câte-o injurătură, de țî-se ridica părul în cap. Ba înainte cu vreo zece ani, se spune că, vâslind într'o primă-

vară, cu greutate multă în găucea lui, peste valurile înviforate, a răsturnat în apă sacii și doi oameni, pe frate-său Manoil, și pe omul cu bucatele. S'a cufundat și el, dar a ieșit cu ușurință la țarm, pe când cei doi nu i-a mai aflat nime. De atunci, când sunt ploii mari, și când se topesc zăpezile, creștinii, din partea asta, cam încunjură moara popilor. Nu crede nimeni că morarul Ierotei cu voia ar fi răsturnat atunci luntrea, dar, când îl vedeau așa de întunecat, se temeau să nu îniepe prea tare de-o parte, să nu-i apuce parul sub luntre. Oamenii încunjură primejdia până când pot. Dar de multeori țin ploile mult, făina-i pe isprăvite, și trebuie să meargă la moară. Mulți își zic: a fost atunci o întâmplare nenorocită, ceasul rău le-a dat în cale. Nici până atunci, nici de atunci încoace nu s'a pomenit să se mai înece cineva la moara popilor.

Moara lui Ierotei e cu șase pietri. Șase roți puternice, șase cercuri negre se învârt pe capetele de stejar, lucind în soare, împrăștiind nourași de pulbere arginție, brăzdați de curcubeie. Din când în când trosnesc încheieturile și gem obosite supt povară. Prin trei scocuri luncă țepiș apa lucie, masivă, ca sticla topită, și se fărâmă spumând în spițele roților. În lăuntru, în moară, plutește vecinic pravul alb de făină, se așează domol, nevăzut pe vestminte, pe fețe, dându-le oamenilor cari intră în moară înfățișarea aceea ciudată care-i schimbă aproape cu totul. Îi face par'că mai înalți, mai blânzi, mai buni.

Numai morarul Ierotei se vede vecinic încrunțat, și subț obrăzarul acela fin de făină. Nu întreabă pe un om de vre-o veste de pe cele sate, ca alți morari, nu stă de glume, ci se poartă mereu dela o piatră la alta. Suie scările, le coboară, cercetează în coșuri deasupra, freacă făina caldută între degete, ia vama ș'o varsă în coșurile puternice de stejar, izbind măsurile.

De-o grămadă de ani acuma morarul Ierotei se face pe zi ce merge tot mai nesuferit cu oamenii. Câte odată-i sare'n nas și se aprinde din nimica toată, ca un chibrit.

Înainte vreme oamenii l-au știut scump la vorbă și iute la mânie, dar totuși, de când s'a înecat frate-său Manoil, se schimbă tare.

Morarul Ierotei are patruzeci și cinci de ani și nu-i însurat încă. Oamenii prin șasprezece sate povestesc că mai de mult, pe când era Ierotei mai tânăr, n'a fost femeie mai tinerică și mai frumoasă, care să nu fi voit să-l însoțească pe bărbat cu carul la moară. Și rari au fost acelea cari să nu fi dat în dragoste cu morarul. Omul dracului, povestesc sătenii, și de omul dracului totdeauna-i place la muier.

Și se ciudea vre-o babă bătrână: cum de-i poate plăcea la o nevastă tânără de-un om așa de întunecat? Însă acum, de multă vreme, nu mai vin muieri la moară, ci vin bărbații singuri.

Moara popilor a moștenit-o Ierotei și cu frate-so Manoil dela tatăl lor, morarul cel bătrân. Acesta doarme de mult subț umbră deasă de nuc, în grădina morii. N'a avut alți copii bătrânul, dar și aceștia doi nu l-au lăsat să moară în pace. Zăcea bătrânul pe păcel și, în huihutul cunoscut al roților, aștepta să-i bată ceasul. Pe feciorii lui însă numai cu o zi înainte de moarte, i-a văzut pe amândoi deodată lângă patul lui de bolnav.

— Voi, le zise bătrânul, moșteniți o avere frumoasă. Moara asta nu-i un corn de țară, dar vă dă la amândoi și copiilor voștri din ce să trăiți. Tu Ierotei ești mai mare.

Ești cu cinsprezece ani mai mare decât Manoil. Se cuvine să umbli cu dreptate, și să împărțești cu dreptate“.

Feciorii n'au răspuns, ci ieșind apucară pe două cărări.

„Safto, zise bătrânul mânios, auzi aici, Safto.

Ierotei să știi că-i un nemernic. Poartă gând rău asupra lui Manoil“.

Bătrâna încerca să-l îmbune; că i-se pare numa, că nu-i nimic. Dar bolnavul muri nemângăiat.

După ce-l ingropară, cei doi frați se instrăinară și mai tare.

Bătrâna cerca să facă pace: „Trei pietri la unul, trei la altul, așa-i după dreptate, așa-i după frăție, dacă nu voii să puneți tot la un loc. Dacă tu nu mi-i da și mie, Ierotei, n'am să mă supăr. Manoil nu mă va lăsa să mor de foame“.

Ierotei privi atunci cu dușmănie la bătrâna: „Cinci pietri, înțelegi d-ta, cinci pietri sunt ale mele. Asta n'a muncit încă la moară. Era în fașe când eu mă zoleam toată ziua. Dreptate a vrut taica, după dreptate am să lucr“.

Manoil s'a învoit și așa. „Nu-i nimic, maică, o să pot trăi și după o piatră. Mă mir numai ce va face el cu atâtea bucate“. Apoi întorcându-se spre Ierotei, cu glas de împăcare: „Spune-mi drept, frate, vrei să te însori? Dacă te însori, îți dau toate șase pietrele și eu voiu rămânea ca morar cu plată, până mă voiu căsători și eu“.

Ierotei clipi aici din ochi, un zimbet îi lumina fața.

„Bun băiat ești, Manoil. Da, vreau să mă însor. Trece vremea și pe urmă n'am să-mi mai aflu nici nevastă. Rămâi însă c'o parte până voiu face cununia“.

Cinci ani stătu învoeala asta, dar Ierotei n'avea gând de însurătoare. Dimpotrivă se feria de femei, încunjura oamenii și se făcea tot mai tăcut.

Oamenii prin satele vecine scorniră vestea că Ierotei a-e comori întregi de bani. Spuneau că, pe lângă ce câștigă dela moară, are bănet greu de pe când era băiat, când moara popilor era locul de întâlnire al unor hoți vestiți în tot ținutul. În acești cinci ani Ierotei se purta cu frate-său cu mare dragoste, îl povățuia cum să-și grijească, cum să-și vândă cu preț bun bucatele ce i veniau din vama unei pietri. Nu mergea odată la oraș să nu-i cumpere un tabac, un cuțit, o tabacheră. Manoil avea acum douzeci și patru de ani și începu să vadă în sufletul fratelui său. De multeori băga de seamă cum trece Ierotei cu vama dela roata lui și grabnic o varsă în coșurile sale.

„Îți stă la inimă și piatra mea, ticălosule“, își zise într'o zi, și o scârbă nemărginită îl umplu.

În seara aceea, la cină, Manoil zise.

„Au trecut cinci ani frate și tu nu te-ai însurat. În vremea asta eu cu maica am trăit din venitul unei pietri. Acum să știi că stricăm învoeala. Am să mă însor eu și cer, de azi într'o lună, venitul după trei pietri. Asta e după dreptate și are să se întâmple“.

Ierotei se stăpâni, zimbi sec, și zise:

„Ai să te însori? Foarte bine faci. Vorba aceea: însuratul de vreme. Dacă te însori, nu mai am nimic de zis: împărțim. De vre-o opt ani muncești și tu, cinci ani mi-ai dat partea cea mai mare. Numai să-ți dee Dumnezeu noroc“. Și iar îi trecu peste fața întunecată un zimbet șters. Dar în clipa următoare se umplu de venin, se ngălbeni, îi veniră ametele și ieși în curte. Chiar acum

socotia el sosită vremea să-i ceară lui Manoil și piatra lui. Cinci ani a mers spre țința aceasta, și acum să vie frate-său să-i smulgă lumina ce i-a luminat în suflet.

Când a intrat în seara aceea în moară, oamenii cari erau la măciniș, se speriară. Nici când nu l-au văzut așa de slab și de abătut. Tresăriră ca la vederea unei năluci.

De-a doua zi a început să ploaie. Și se învăluiau norii ca grele pale de fân plouat, și creștea râul mereu, vuind departe în păduri. Roțile, toate șase, svârliu picuri grei, murdari, până sus, în înălțimi. Și pe ploile acestea curgeau carele la moară cu nemiluita. Șase săptămâni arse înainte seceta și moara nu prea făcu spor. Dar acum Ierotei era vecinic în luntre și trecea sacii.

Strigau oamenii îngrozii de pe țărmuri: „Morarule, griji că-i îneci, morarule. Uite valurile cum iasă, cum sar ca niște lupi flămânzi din apă. Stai, nu mai trece!“

Oamenii nededați cu apa, fricoși, dar Ierotei vâșlia neobosit, încordându-și mușchii de oțel.

Cătră amiazi odihni pe țărmul din spre moară, supse cu lăcomie o țigară, își luă apoi parul și voi să sară în luntre. Dar atunci se opri deodată, se nvârți într'un picior, și chiui.

„Uu, măi Manoilă, mă!“

De pe țărmul celalalt nu se auzia nimic, se vedeau numai semnele ce le face.

Din moară Manoil veni îndată și se apropie de luntrea.

„Ia-ți un par și vino de-mi ajută. E mânia lui Dumnezeu aici“.

Voinicul luă parul, se puse la cârmă și trecură să încarce sacii. Când au părăsit țărmul, cu luntrea plină, de două degete sta numai vasul afară din apă.

„Trageți în jos unde se potolese valurile“, răcniau în vuietul mare de apă oamenii de pe țărm.

„Las' cârma în jos Ierotei. Las'o pentru Dumnezeu! Hei, dar ce faci tu?“ strigă Manoil, înțepenindu-și parul din toate puterile în năsip. Opintirea lui nu mai plăti nimic însă. Asvârlit de par, căzu în valuri și luntrea întregă fu copleșită de apă într'o clipă.

Deatunci Ierotei e singur stăpân la moară. Bătrâna nu mai număra. Bătrâna se roagă ziua întreagă pentru sufletul lui Manoil, care-a murit negrijit și fără lumină, ca un păgân. Se roagă pentru sufletul lui care va pluti deasupra apelor, pe când trupul lui va fi mâncarea peștilor.

Bătrâna se topește de pe picioare, ca o lumină. Dar nu se topește de căldură și lumină, ci de frig și de întunerec. De câteori îl vede pe Ierotei, o pătrund fiori de ghiață și-i pare că-i pusă între sloi.

Bătrâna nu putea crede că feciorul ei cel mai mare să-l fi înecat cu voia pe feciorul ei cel mai mic. Amândoi erau copiii ei. Dar din ziua aceea pe fața lui Ierotei se puse pecetea desnădejdiei, pecetea morții. Bătrâna, în întunerec de pe față, din ochii lui, simția păcatul mare și greu.

Treceau ani după ani și ghiața nu se mai lua dela inima bătrânei, căci umbra rece încă nu mai cădea de pe fața morarului. Oamenii își uitaseră de Manoil, de întâmplarea aceea. Dar moartea lui săpa mereu, clipă de clipă, în sufletul lui Ierotei, și Ierotei chinuia pe bătrâna. La judecată n'au avut ce-i face: i-a prins valul și i-a izbit în afunzimi. Dar de atunci simția Ierotei că este cineva care va ști cauza morții lui Manoil: bătrâna. Și lucru ciudat, n'avea ciudă pe dânsa, ci se temea de bătrâna. Amarnic se

temea. Abia da prin casă de două trei ori pe zi. Ființa ei îl urmăria în moară, nu-și mai putea face socotelile cum se cade, nu mai lua vama, nu se mai putea înțelege cu oamenii.

„Ce ai tu, Ierotei, maică“, îi zise bătrâna într'o zi.

Feciorul își plecă grumazul. Simți o povară mare la cap.

Ești bolnav?

— Da, sunt tare bolnav. M'am gândit să vindem moara și să mergem de aici.

— Să vindem moara! Moară rămasă dela bătrânul! Și unde să mergem?

— Într'un sat ori unde. Aici nu mai pot sta. Ori rămâi d-ta, pun un morar, și eu mă duc“.

Bătrâna începu să-i vorbească cu milă. Dar cu cât îl privia, cu cât îl simțea mai aproape, dușmănia în sufletul ei zdrobit, creștea tot mai tare.

„Vrei să fugi, Ierotei, feciorule. Eu știu de ce vrei să fugi. Dar vei alerga zadarnic să scapi de umbra lui Manoil. Nu vei avea liniște, săracule. Milă mi-e de tine, dar te urăsc, te urăsc din suflet. De ce l-ai înecat?“

Ierotei morarul nu mai auzi cuvintele din urmă. Țipând de spaimă, ieși ca o furtună din casă și nu se abătu la moară. Se pierdu departe prin sămănături.

*

Moara popilor acum e îngrijită de-un morar pe plată. Ierotei își face anii grei de robie. S'a înștiințat singur ca ucigaș al fratelui său. Bătrâna, uitată de moarte, trăiește și acum. Tușește prin casă și zice ocinași, și împarte făină la săraci din zece sate, pentru bătrânul ei, pentru Manoil săracul, dar tot mai multă pentru nenorocitul de Ierotei.

Și vuietul morii răzbește și acum până departe prin sălciiș, și roatele negre asvârl în înălțimi picuri de diamant și nurași tăiași de curebe. Dar pe drumul dintre sălciiș trec acum mai multe care. Nu se mai tem când trec cu luntrea. Căci alt morar, morar cu simbrie, vâslește acum. Trec mai încet sacii, trec mai puțini odată, ca sub mâna lui Ierotei, dar oamenii sunt mai bucuroși acum, și cinstesc pe morar cu rachiu și-și povestesc de sufletul întunecat al morarului Ierotei și de Manoil cel pierit în valuri.

(„Luceafărul“.)

I. Agârbiceanu.

Poezii din popor.

Culese de P. Orlădescu.

Hai mândro să ne iubim,
Numai amândoi să știm;
La luat să nu gândim,
Că pân' la luat, în cale
Putem muri oare care;
Și pân' la luat, în drum
Putem muri oare cum.

Săracile dorurile,
Sbor iute ca păsările;
Trec prin tină, nu să'ntină
De băieți tineri s'alină,
Trec prin apă nu să'neacă
De băieți tineri să leagă.

De-ar iubi mândruța zece
Că de mine tot nu-i trece;
De-ar iubi mândra o sută
Că de mine tot nu-și uită.

Bine-a zis frunza de vie,
Că dragostea nu-i moșie

Făr amar și sărăcie.
Bine-a zis frunza de plop,
Că dragostea nu-i noroc
Făr amar și vai de loc.

Foaie verde lasă, lasă;
Cu mândruța nu fac casă,
Cu mândruța nu fac șură
Numai inimuța sgară.

Foaie verde foi de fragă,
Iubește-mă mândro dragă;
Iubește-mă; te iubesc
Că de nu mă prăpădesc.
Că mi-aș da zău pentru tine
Toată inima din mine;
Mi-aș da pentru d-ta
Sufletul și inima.

Arză-te focul năcaz
De tinereț mi-te'am tras;
Arzâte focul urât
De tinăr te-am stăpănit.

Usca-te-ai mândro ca vântul
Și nu te-ar primi pământul
Ca tot la tine-mi stă gândul;
Cu tine să mă'ntălesc;
Trei zile să povestesc;
Trei zile îmi par un ceas
Povestind de-al meu năcaz
Și de câte am mai tras.

Frunză verde de gutui
Am o cărare pe grui
Nu știu pentru cine'o sui;
Că pentru cine' am avut,
Fost'a vreme și-a trecut.

Dute bade ducă-te
Dorul meu ajungă-te
Sara descultându-te;
Dute bade duce-te-ai
Unde stă apa să stai
Drăguță ca min', să n'ai.

M'ai lăsat bade lăsat,
Ca pe-o păsărică'n gard,
La toți oamenii de sfat . . .
Care zău n'a fi păcat ? . . .
Ca pe-o păsărică-n holdă,
La toți oamenii de vorbă.

Foaie verde de cicoare.
La fagul de lângă cale
Zace badea de lingoare,
Cu mândruța la picioare.
Mândra din graiu îi grăia:
— „Mori bădiță, ori te scoală
Nu-mi mai da și mie boală.

SFATURI

Rădăcina urzicilor ca medicament.
Nimic nu e nefolositor sub soare; lucrurile cele mai de nebagat în seamă la aparență, ne pot fi de mult folos. Totul e să știi să le folosești. De pildă o rădăcină de urzică (*Urtica dioica*) se aruncă după ce am smuls urzicile din câmp sau de pe lângă garduri, unde ele cresc. Cine ar fi crezut că rădăcina urziceii e prețioasă din multe puncte de vedere și într-o mulțime de cazuri formează leacuri sau remedii excelente: curățind-o cu îngrijire de coajă și fierbându-o în apă, ea ne dă o tizănă cu proprietăți netăgăduite împotriva hemoragiilor și a vărsărilor de sânge. Acest ceaiu (decoctiune) se ia la fiecare ceas, o mică ceașcă odată. Pentru a prepara bău-

tura, se întrebuițează un pumn de rădăcini tocate într'un kilogram de apă. Această tizănă în cantitate de un litru, în care am pus 2—3 lingurițe coajă de stejar în praf, formează un astringent de mâna întâi și poate să se dea în cazuri de diaree (urdinare) și dizenterie (urdinare cu sânge); ne face apoi să asudăm (e bun sudorific). În răceli și afecțiunile eruptive (boale cu friguri cari scot bube sau blândă pe corp), când voim să ne folosim de proprietățile diaforetice (cari aduc transpirația și scot nădușeala din corp) e nevoie să dăm bolnavului această decoctiune acoperindu-i bine corpul. S'a întrebuițat încă tizana pregătită cu rădăcini de urzici ca depurativă (curățitoare de sânge) împotriva coșilor, peelingului, eczemei și orice bube ale pielii. Pentru a tămădui curgerea fără voce a udului (fie la copii, fie la oameni în vârstă) sfătuim să se pună în lapte tizănă caldă de rădăcini de urzică, în proporție de o treime. Dobândim o doctorie excelentă de piept, pentru a potoli tusea, a tămădui guturaiul și catarul, punând într'o ceașcă cu tizănă de urzici un gălbenuș de ou și 2 lingurițe de miere. Rădăcina de urzici se poate întrebuița și pe din afară în decoctiune concentrată; ea strânge țesăturile și înlesnește cicatrizarea (închiderea) rănilor, a tăieturilor și strivelelor. Facem spălături sau oblojim. Pentru a opri curgerea sângelui din nas, punem în nări vată înmuiată în suc de rădăcini de urzică.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 29 Septemvrie n.

Membru intemeietor la biserica românească din Vârșeț s'a înscris dl *Adam Barbu*, fruntaș industriei din acel oraș. Românii din Vârșeț se luptă de mai mulți ani se adune suma ce trebuie pentru a clădi biserică românească în Vârșeț. Sârbii, sub a căror stăpânire au stat până acuma, nu vor să le dea parte la averea parohiei încât bieții români din Vârșeț a trebuit să adune din al lor. Mulțămită stăruințelor părintelui protopop Traian Opreaiei au strins până azi vre-o câteva zeci de mii de cor. Dacă toți românii din Vârșeț vor arăta aceiași dragoste de biserică, cum a arătat dl Barbu, vom vedea în curând înălțându-se Sionul românesc în Vârșeț.

O adunare interesantă a Asociației despărțirea Săliște. Duminică în 2 Octomvrie st. n. despărțirea Săliște a Asociației va ține adunarea ei anuală. Ea se va deosebi de alte adunări de acest fel prin faptul, că doi din cei mai de frunte scriitori ai noștri, dnii Dr. Ioan Lupaș, scriitorul celei mai bune cărți despre marele metropolit Șaguna și iubitul nostru scriitor, părintele Ion Agârbiceanu, cunosătorul adânc al vieții poporului nostru, vor vorbi celor adunați. Va fi o adunare cum nu se vede la noi și îndemnăm pe toți românii din partea locului să nu întârzie a asculta pe fruntașii aceștia ai condeului nostru.

Iată convocarea pe care o primim:

Onorații membri ai desp. V. Săliște a „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“ precum și toți sprijinitorii ei sunt prin aceasta invitați la

Adunarea generală ordinară
ce se va ține duminică în 2 Octomvrie st. n. a. c. la 2 oare d. a. în sala școlii din Vale cu următorul

Program

1. Deschiderea adunării. 2. Raportul general al comitetului cercual. 3. Alegerea unei comisiuni pentru censurarea socotelilor. 4. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor. 5. Conferința: „Despre începuturile organizării noastre bisericesti“ de adm. prot. al tractului Săliște, Dr. Ioan Lupaș. 6. Conferința „Despre credințe deșerte“ de preotul Ion Agârbiceanu din Orlat. 7. Raportul comisiunilor și hotărâre asupra lui. 8. Reconstituirea desp. pe un nou period de 3 ani. 9. Dispoziții pentru autentificarea procesului verbal al adunării. *In legătură cu aceasta se va ține și adunarea generală a filialei Săliște pentru „Crearea unui fond de teatru român“.*

Săliște, la 24 Septemvrie 1910.

Dr. Calefariu
dir. desp.

A. German
secr. desp.

Logodnă. D-soara *Eugenia G. Donia* Donescu din Vașlab (comit. Ciuc) și dl *Nicolae Lateș* învățător au dărit cu prilejul logodnei lor suma de 10 cor. pentru orfanotrofiul învățătorilor gr.-cat. din archidieceza Blajului ca răscumpărare a anunțurilor de Logodnă.

Cununie. D-soara *Paraschiva Păcuraru* (Lancrăm) și dl *Victor Ilie* (Ghelari) vor celebra cununia lor în 2 Octomvrie n. 1910 în biserica ort. din Lancrăm.

Nou preot. În frunțașă comună Fizeș din Bănat s'a ales preot-capelan dl *Victor Sciopone*.

Noi protopopi. Consistoriul din Arad a întărit protopopi pe d-nii Dr. Gh. Ciuhandru pentru protopopiatul Chișineului, Terențiu Opreanu pentru Buteni și Fabioiu Manoilă la Lipova.

Expoziție de copii în Sadu. După informațiunile ce le avem, frunțașii comunei Sadu, tractând asupra apelului lansat de comitetul central al Reuniunii române agricole sibiene, au luat cu mare însuflețire hotărârea, ca expoziția de copii (a 5-a) să se țină duminică în 9 Octomvrie n. c. Comitetul aranjator local constituit, a exoperat în scopul premiării, ajutoare bănești dela primăria comunală, dela banca „Frățietatea“ și dela comuna bisericăscă de acolo. Poporația și în deosebi mamele din Sadu așteaptă cu mult dor ziua expoziției, când li se dă prilejul să expună privirea publice micile lor odrasle. Prelegeri vor ține dl Dr. Ilie Beu, medic în Sibiu și dl director școlar Teodor Stoia din Vestem. În juriu, între alții, vor intra și medicii noștri: Dr. Nicolae Calefariu și Dr. N. Comșa din Săliște; Dr. Ilie Iancu și Dr. Nicolae Ittu din Sibiu și Dr. Ioan Bucur din Râșinari. Programul detaliat îl dăm la timpul său.

Un sat apucat pe calea progresului. Pe valea Arieșului, împrăștiată pe crânguri și văi, se află o comună Podraga-de-sus cu locuitori de ambele confesiuni. Comuna aceasta până mai acum opt-nouă ani era înapoiată în toată privința, era lipsită de lumină și cultură. Se încuibaseră în ea toate obiceiurile rele: beția, desfrăul; poporului nu îi trebuia dascăl, nu îi trebuia medic. Boalele le vindecau cu ajutorul vrăjitorilor, mai adese ori le răpunea viața. Starea aceasta devenea din ce în ce mai de nesuferit, când de odată — ca adus de prevedință — a venit aci un învățător model domnul Ioan Oltean, care cu

un zel, abnegațiune rară, cu hărnicia și stăruință de fier, a luptat în școală și afară de școală, unde numai i-s-a dat ocaziune pentru luminarea și ridicarea poporului din starea ticăloasă, în care se afla, așa încât azi după o muncă de apostol poporul acesta a devenit model, iar învățătorul său fala și modelul învățătorilor nu numai din tract ci — doar — din archidieceza întreagă. În satul, în care mai înainte abia preotul și cantorul știau ceti, azi umblă vre-o 4—5 foi. Îți crește inima de bucurie, când vezi în Dumineci și sărbători țărani adunându-se grupuri, grupuri în jurul câte unui tânăr, care cu glas neted și răspicat le cetește ce se urzește în țară și în casa țării în contra lor. La meserii, cari înainte erau desprețuite, au mai mulți tineri și tot la îndemnul d-lui Oltean au început a-și da copii la școli mai înalte, încât azi vre-o trei patru tineri cercetează gimnaziul din Turda și Blaj.

Se zice, că un popor, când a început a ceti a apucat pe calea culturii. Cum să zice în Evanghelie, că atunci va fi capătul lumii când toate popoarele vor auzi cuvântul Evangheliei; noi putem zice, că atunci ne vom trezi într'adevăr la o viață conștie și națională când și țaranul va ceti în evanghelia suferințelor lui. Iată un învățător la culmea chemării sale. — „Tribuna“

Din tractul Săliștei. Admin. protopopesc al tractului Săliștii, dl Dr. Ioan Lupaș, a convocat prin o circulară pe toți preoții și învățătorii din protopopiatul Săliștii la conferențele, cari se vor ținea în 8 și 9 Octomvrie st. v. Vineri și Sâmbătă în edificiul școlii din Sibiel, cu un program bogat.

Di Vasile Stroescu pentru școlile din Dobrogea. Di Vasile Stroescu a înființat un fond mai mare pentru școlile din Dobrogea. Cu ajutorul acestui fond au fost ridicate fonduri în mai multe comune dela gurile Dunării. Dar și altfel s'a jertfit mult pentru școlile în Dobrogea. În județul Tulcea singur s'a cheltuit în anul 1909 suma de 222,463 de lei pentru școlile.

Maria Căciuțiu proprietara unei mari florării din Pesta, de origină din părțile Sibiului, a răposat în ziua de 20 Sept. și a fost înmormântată în țintirimul de pe Kerepesi ut.

Darea afară a lui D'Elle Vaux. Am scris rândul trecut că prim-pretorul D'Elle Vaux Béla din Reșița a fost luat în cercetare de autorități pentru-că a scos din Reșița cu jandarmii pe avocatul Török. Acum aflăm că autoritățile l-au dat cu totul afară din slujbă pentru-că a făcut abuz de putere, adică a întrebuințat puterea ce avea, la lucruri unde nu avea dreptul să o facă.

Ne bucurăm de această hotărîre, căci numitul prim-pretor iera unul din cei mai haini asupritori ai poporului românesc. În părțile acele s'a găsit că pământul oamenilor cuprinde cărbuni și D'Elle Vaux voia să silească pe oameni să vîndă locurile la societatea căilor ferate cu un preț de batjocură. Pe semne cumpărătorii știau că trebuie să cumpere întâiu pe prim-pretor și pe urmă pământul. Acum i s'a infundat.

Când se va pune în vânzare leacul doctorului Ehrlich. Directorul fabricii Höchst din Frankfurt, în țara nemțască, unde se face preparatul (leacul) doctorului Ehrlich contra sifilisului a declarat că noul leac se va pune în vânzare în luna Noemvrie.

Judecat la ștreang. Zilele trecute Curia a judecat recursul lui Ion Grozăvescu care a ucis pe un lucrător și apoi l'a jefuit pentru care crimă curtea cu jurați din Caransebeș l'a judecat la moarte. Curtea a respins recursul și a întărit pedeapsa dictată lui Grozăvescu.

Mare ciocnire de trenuri. La stațiunea Rottenmann din Austria două trenuri s'au ciocnit. Locomotivele și mai multe vagoane s'au sfărmat. Au murit 8 persoane și s'au rănit 30. Cauza e că mecanicul unuia din cele două trenuri uitase că trebuie să se oprească în stațiunea Rottenmann. Focarul a înebunit și voia să puie mereu foc și după ce trenurile se ciocniseră.

Un câne credincios. Intr'o casă din Londra se isca un foc pe la miezul nopții. Scara casei care ducea la locuința unei familii cu trei copii se aprinsese de asemenea. Jos în casă nimeni nu veghia, afară de un câne credincios. Cânele trecu prin flăcări și intra în casa unde stăpânul dormea. Altădată iera sfios, dar acum iel sări pe pieptul stăpânului său și-l trezi. Când stăpânul se trezise iera târziu de a mai trece prin scară, căci era cuprinsă de flăcări. Iel trezi nevasta și copii și le dădu drumul pe fereastră lăsându-i pe un cerceaf jos și aruncă jos și cânele pe care un gardist (polițist) îl prinse cu mâna apoi se lăsă și iel jos. Cânele sărea lătrând cubucurie în jurul stăpânilor pe cari îi mântuise.

Noua uniformă în armata română. Regele Carol a aprobat noua uniformă în armată, care va fi purtată chiar în acest an de soldații corpului V de armată. Maiestatea Sa Regele a prezidat la întocmirea acestei uniforme, dând diferite ordine izvorâte din marea Sa experiență. Mantaua și bluza n'au nici un nasture de metal și vizibil. Mantaua și bluza este astfel făcută încât poate servi de învalitoare soldatului. Bluza are 4 buzunare încăpătoare în cari soldatul își poate ținea la nevoie cartușele. Gulerul este îndoit și ridicat în așa fel încât nu trebuie cravată. Pantaloni sunt astfel făcuți încât se pot purta atât cu cizme cât și cu bocanci sau opinci. Bocancele sunt de două feluri: unele după modelul ministerului și altele și după acela ar fa-

bricei Mandrea. Opinea a fost schimbată de minister, așa că se va potrivi pe ori-ce picior și va fi mult mai trainică. Ea va fi încălțăminte de răpaos întrebuințându-se în același timp și la exerciții când vremea va fi bună. Cisma va fi înlăturată la infanterie. La diferite arme va fi aceeași culoare, deosebindu-se numai prin forma și culoarea pașpoartelor. Uniforma aceasta va face economii de sute de mii de lei pe fiecare an.

Oărți și reviste.

În editura Librăriei Ciurcu din Brașov a apărut manualul didactic: *Curs de Constituție* pentru școlile primare cu limba de propunere română, întocmit pe baza planului ministerial de *Erödi János*, insp. reg. de școlile și *Nicolae Sulică*, prof. gimn. Prețul 40 bani.

A apărut revista literară și artistică „*Luceafărul*” Nr. 17 cu următorul sumar bogat și variat: I. Borcia Ileana (poezie). Mihai Sadoveanu Lacrimile. I. U. Soricu: Iubirea mea (poezie). I. U. Soricu Populară Bulgărească (poezie). Em. Gârleanu Din lumea celor ce nu cuvântă: Floarea lacrimilor. Maria Cunțan Note de drum (poezie). Marcel Olteanu Căpitanul meu. V. Cioflec La Sborok (schită). Dări de seamă. Cronică:

A apărut: „*Nunta Țigamului*” comedie originală într'un act, scrisă în versuri de *Emanoil Suciu*, învățător. Tiparul „Tipografiei Poporului” în Sibiu. O broșură de 64 pagini. Prețul 60 bani și 5 bani porto.

Această piesă de teatru a d-lui Suciu, ale cărui scrieri sunt căutate pretutindeni, încă va fi desigur bine primită de cărturarii noștri dela sate, cari aranjează producții teatrale.

Se poate comanda dela Librăria „Foi Poporului” pe lângă trimiterea înainte a prețului susnumit, sau dela antor în Măgărei, u. p. Bürkös.

ECONOMIE

Convenția comercială cu România: Tarifele vamale. În urma convenției vamale cu România, intrată cu 1 Septemvrie st. n. în vigoare, mărfurile cari pot fi importate din România sunt taxate următoarelor taxe vamale:

la grâu	K 6'30	per maja metrică.
„ seară	„ 5'80	„ „ „
„ orz	„ 2'80	„ „ „
„ ovăs	„ 4'80	„ „ „
„ porumb	„ 2'80	„ „ „
„ mălaiu mărunț	„ 1'20	„ „ „

Aceste taxe mici vor avea în anul acesta o influență binefăcătoare și în același timp foarte simțită asupra situației agricole la noi.

În ce privește importarea de vite în România sunt a se plăti: la boi K. 60 de bucată sau de fiecare 100 Kgr. greutate în viață K. 9.40. La vaci și la tauri vama este numai de K 30 pentru viței K 5 pentru oi K 2'50 per bucată. La porci cari trec peste Kgr. 110 vama e K 11 de bucată, la porci mai grei decât 110 Kgr. sunt de a se plăti K 10 de fiecare 100 Kgr. în viață, iar la acei mai grei decât 120 Kgr.: K 22 de bucată. Pentru galițe vii se plătește K 4 pentru cele tăiate K 16 per maja metrică. Excepțiune dela aceste taxe fac găștele, cari n'au vamă. Carnea proaspătă se vămuieste cu K 30, pregătită (sărată, afumată, păstramă) de K 45 per maja metrică.

În urma alegerilor

ce s'au făcut acum, cum și cu considerare la stările politice destul de grele, prin care trece țara noastră, e de lipsă ca

fiecare Român vrednic

și cu tragere de inimă pentru națiunea lui să-și tragă bine sama ce face. Pentru ca să fie bine informat asupra stărilor noastre fiecare din Românașii noștri să

aboneze „Foaia Poporului”

care este cea mai veche foaie populară și anume întocmită pentru trebuințele poporului nostru de pretutindenea.

Prețul Abonamentului:

Pe un an Cor. 4'40
Pe o jumătate de an „ 2'20
De acum până la finea anului „ 1'20
Pentru țări străine pe an „ 11'--

Numeri de probă

trimitem la cerere ori cui și rugăm pe abonații noștri de peste tot locul ca să lătească foaia între cunoscuți sau să ne trimită adresele celor ce ar dori să aboneze foaia. Înmulțindu-se abonații vom putea face și foaia tot mai bună și mai bogată.

Prețul bucatelor

In Sibiu la 27 Septembrie st. n.:

Grâu	Cor. 14,— până 15,20 de hectolitru
Săcară	" " " " " "
Orăș	5,60 " 6,60 " "
Cucuruz	10,— " 11,50 " "
Cartofi	2,— " 2,50 " "
Fasole	15,— " 16,— " "
Făină Nr. 3	31,— " 31,80 la 100 chilo
" " 4	30,— " 30,80 " " "
" " 5	29,— " 29,80 " " "
Slănină	180,— " 184,— " " "
Unsoare de porc	190,— " 192,— " " "
Său brut	56,— " 60,— " " "
Său de lumini	76,— " 80,— " " "
Său de lumini topit	92,— " 92,— " " "
Săpun	64,— " 64,— " " "
Fân	4,80 " 6,— " " "
Lemne de foc neplute	7,70 " 8,— la met. cub.
" " plute	6,25 " 6,70 " " "
Spirt rafinat	1,82 " 1,85 la litru
Spirt ordinar	1,80 " 1,83 " " "
Carne de vită pentru supă Cor.	1,08 până 1,44 la chilo
" " " friptură	1,28 " 1,44 " "
" " vițel	1,— " 1,60 " "
" " porc	1,40 " 1,76 " "
Onă, 10 bucăți	—,57 " —,67 " "
Un pătrar de miel	—,—" " —,— " "

In Budapesta in 28 Septembrie st. n. :
(Grâu și săcară de cea nouă)

Grâu de Tisa 78 chilo Cor.	10,10 până 10,25 la 50 chilo
" " " 79 " "	10,30 " 10,52 " " "
" " " 80 " "	10,85 " 10,57 " " "
Săcară	7,27 " 7,47 " " "
Orz	6,85 " 7,45 " " "
Orăș	7,90 " 8,20 " " "
Cucuruz	5,95 " 6,05 " " "

Unsoare de porc Cor. 176,— până 177,— la 100 chilo	
Slănină	145,— " 146,— " " "
Sămânță de lăternă C. 124,— până 160,— la 100 chilo	
" " trifoiu	112,— " 124,— " " "
Porci îngrășați pentru untură C. 1,44 până 1,50 la chilo	
" " carne	1,36 " 1,40 " " "
Viței	—,— " —,— " " "
Pe o păreche de miei	Cor. —,— până —,—
" " oi	—,— " —,— " " "

Prețul banilor in 28 August n.

	cumpărat:	vândut:
Galbeni	Cor. 11,28	11,38
100 Lei, hârtie	84,90	95,80
100 Lei, argint	94,—	94,90
Lire turcești, aur	21,45	21,65
1 funt șterlingi englezești	23,85	24,05
100 marce, aur	117,15	117,65
100 " hârtie	117,15	117,65
Napoleon	19,02	19,12
100 Ruble rusești, hârtie	253,—	254,50
100 " " argint	238,—	242,—

Târgurile de țară.

- (Ziua târgurilor e însemnată după *călindarul vechiu*.)
- 19 Septembrie: Vinga.
 - 20 Septembrie: Biozied, Bozovici, Cincul mare, Debrețin, Iara.
 - 21 Septembrie: Borșea, Cal, Crișpatac, Komárom, Ludoș, Odorheiu, Orăștie.
 - 23 Septembrie: Becicherecul mare, Bran, Caransebeș.
 - 24 Septembrie: Bațon, Sabăd, Seliște, (com. Sibiiului), Zabola.
 - 26 Septembrie: Pâncota, Segedin, Silinghia.
 - 27 Septembrie: Canija mare, Ciuc-Sân-Domocoș, Cohalm, Olpret, Sârmașul mare, Trăscău.
 - 28 Septembrie: Arpașul de jos, Birchiș, Crasna, Jassenova, Jibău, Ilia.
 - 29 Septembrie: Batania, Sălașul de sus, Sepsî-Sân-Georgiu.
 - 30 Septembrie: Ciacova, Micăsasa.
 - 1 Octombrie: Lugoș, Radna, Roșia.
 - 2 Octombrie: Aletea, Dicio-Sân-Mărtin, Feriház, Parsaid, Petroșeni.

3 Octombrie: Aiud, Arcid, Borcuta, Carțfalău, Cianadul sârbesc și nemțesc, Halmagiu, Ilonda, Mező-Erked, Sighetul Marmației.

4 Octombrie: Noerich.

In aceste zile se ține în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu câteva zile mai înainte.

Mulțămită publică.

În urma apelului comitetului parohial ortod. român din Miercurea, adresat mai multor fii ai comunei Miercurea aflați în America, în scopul procurării unui ceas de turn la biserica monumentală de aici, a binevoit a răspunde până în prezent dl *Ioan Aciu*, evlaviosul creștin și vrednic tată al unei familii laudabil crescute, trimițând suma de coroane 281.46 dela următorii contribuenți, cuprinși în colecta Nr. 1.

Ioan Aciu, Miercurea cor. 10; Ioan Ciurugă, Miercurea cor. 10; Vasile Dragomir, Gârbova cor. 5; Ștefan Armean, Gârbova cor. 1; Grigor Stanciu, Sârbia, com. Lescovațu cor. 2; Nicolae Paraian, Gârbova cor. 1.25; Ioan Armean, Gârbova cor. 1; Gavrilă Armean, Gârbova cor. 2; Vasile Muntean, Gârbova cor. 1.25; George Muntean, Gârbova cor. 1; Petru Crăciun, Gârbova cor. 5; Georg Fleps, Cisanădiara cor. 2.50; Ioan Benghea, Șeica-mare cor. 2.50; Ioan Popa, Gârbova cor. 2.50; Toader Costea, Slămnic cor. 1.25; George Nădela, Dobârcă cor. 2.50; Ioan Popa, Dobârcă cor. 2.50; Nicolae Popa, Dobârcă cor. 2.50; Amos Popa, Dobârcă cor. 2.50; Ilie Popa, Dobârcă cor. 1.25; Ioan Popa, Dobârcă cor. 1.25; Dumitru Bucșe, Calvaser cor. 1.25; Ilie Tulciu, Șeica-mare cor. 1.25; Dumitru Tulciu, Calvaser fil. 74; Samuilă Tulciu, Calvaser fil. 25; Dumitru Tulciu, Calvaser cor. 1.25; Aftim Căpătină, Arpașul-sup. cor. 1.25; Vasile Bârșan, Arpașul-sup. cor. 1.25; Andrei Lebu, Arpașul-sup. cor. 1.25; Simion Popa, Dobârcă cor. 2.50; Nicolae Rotariu, Șeica-mare cor. 1.25; Nicolae Rotariu, sen., Șeica-mare cor. 1.25; Marcu Vasilie, Spring cor. 1.25; Nicolae Matiașiu, Spring cor. 1; Ioan Turcu, Vingard cor. 10; Ioan Luca, Sângătin cor. 1.25; Moise Fulea, Ludoșiu cor. 1.25; Ioan M. Popp, Ludoșiu cor. 1; Ilie M. Popp, Ludoșiu cor. 1; Ioan Gusanca și soția, Sângătin cor. 2.50; Voina Toader, Armeni cor. 1.25; Vasile Oprîș, Armeni cor. 1.25; Ioan Repuntean, Sângătin cor. 1.25; Mitea Maftai, Presaca cor. 1.25; Mitea Onășiel, Presaca cor. 1.25; George Luca, Ludoșiu cor. 2.50; Ilie Luca, Ludoșiu cor. 2.50; Ioan Stroia, Doștat cor. 1.25; David Mateiu, Doștat cor. 1.25; Ioan Hățăgan, Doștat cor. 1.25; Vasile Bălțat, Doștat cor. 2.50; Simeon Bălțat, Doștat cor. 2.50; Ioan Birău, Miercurea cor. 10; Petru Evi, Cioara cor. 1.25; Ioan Dieu, Cioara cor. 1.25; Ilie German, Cioara fil. 50; Vasilie Ghiseiu, Cioara fil. 50; Nicolae Zafin, Cioara cor. 2.50; Nicolae Barbu, Cioara cor. 1; Ilie Maruțu, Cioara fil. 50; Dionisie Comănescu, Cioara fil. 50; George Pleșia, Limba cor. 1.25; Nicolae Oltean, Cioara fil. 50; Ilie Mariuțu, Cioara cor. 1; George Evi, Cioara fil. 50; Samuilă Paștiu, Spring cor. 1.25; Nicolae Apolzan, Spring cor. 1.25; Nicolae Morariu, Gârbova cor. 1.25; Ilie Ilie Francu, Gârbova cor. 1.25; Ana Morariu, Reciu cor. 1.25; George Crăciun, Gârbova cor. 2; Miron Nedela, Gârbova cor. 1.25; Ioan Barbu, Gârbova cor. 1.50; Ioan

Nedela, Gârbova cor. 1.25; Ilie Cioca, Gârbova cor. 1; Zaharie Oprîș, Gârbova cor. 1.25; Adam Țurba, Archita fil. 50; Ioan Micale, Capolna-Mănăstur cor. 1.25; Hatjezu Tănase, Fenteș cor. 2.50; Ana Filip, Archita fil. 50; Ioan Degon, Archita fil. 62; George Dârsean, Archita fil. 50; Ioan Dragomir, Capolnoc-Mănăstur cor. 1.50; George Șerban, Mediaș cor. 1.25; Andrei Sasu, Iorobeni cor. 2.50; Martini Michael, Budapesta cor. 2.50; Mice Martini, Budapesta cor. 5; Ioan Drăgoiu, Apoldul inf. cor. 5; Nicolae Manieș, Macedonia cor. 5; Iuliu Nemeș, Mercurea cor. 5; Ioan Rău, Mercurea cor. 5; Casian Bart, Merghindeal cor. 1.25; S. Engel, directorul băncii Ioungstown cor. 5; M. Losițar, contabilul băncii Ioungstown cor. 5; Avram Morfă Vasilie, Zlatna cor. 1.75; Avram Sinteread, Șaroșul-mare cor. 2; Samuil Sin, Merghindeal cor. 1.25; Nicolae Trandafir, Sighișoara cor. 1.25; Vilan Costea, Zlatna cor. 1.25; Ioan Beu, Apoldul inf. cor. 1.25; Panfilie Oprea, Crăciunelul sup. fil. 50; Gligor Șovrea, Făget cor. 1.25; Ioan Beu, Apoldul inf. cor. 2.50; Ioan Alăman, Apoldul inf. cor. 2.50, Nicolae Nicolae Fara, Mercurea cor. 10; Ioan Fărcăciu, Apoldul inf. cor. 5; Ioan Beu, Apoldul mic cor. 1.25; Nicolae Muntean, Apoldul inf. cor. 1.25; Ioan Muntean, Apoldul inf. cor. 5; Nicolae Nicoară, Apoldul mic cor. 2.50; Dumitru Domnariu, Apoldul inf. cor. 1.25; Dumitru Popa, Apoldul mic cor. 1.25; Ioan Fleșeriu, Apoldul mic cor. 2.50; Dumitru Drăgoiu, Apoldul mic cor. 2.50; Moisă Cojocariu, Apoldul inf. cor. 1.25; Ioan Preda, Apold. inf. cor. 1.25; Ioan Vălean, Apoldul inf. cor. 1.25; Nicolae Fărcăciu, Apoldul mic cor. 1.25; Moisă Popa, Apoldul mic cor. 1.25; Moisă Popoiu, Apoldul inf. cor. 1.25; Moisă Preda, Apold. inf. cor. 1.25; Iosiv Stoia, Făuni cor. 1.25; Isidor German, Făuni fil. 50; Ioan Gligor, Făuni fil. 75; Ioan Tuscă, Făuni fil. 50; Ioan Vecerdia, Topârcea fil. 75; Iacob Muntean, Apoldul mic cor. 1.25; Ioan Hociotă, Topârcea cor. 1.25; Nicolae Frum, Topârcea filer 50; Nicolae Icoarste, Apoldul mic coroane 1.25; Ioan Oltean, Apoldul mic coroane 1.25; Nicolae Oprean, Apoldul inf. cor. 1.25; Ilie Roman, Apoldul-mic cor. 1.25; Nicolae Rădoiu, Apoldul-inf. cor. 2.50; Moisă Nicoară, Apoldul-inf. cor. 1.25; Ioan Fărcăciu, Apoldul-inf. cor. 2.50; Dumitru Oprean, Apoldul-inf. cor. 1.25; Ioan Lazar, Apoldul-mic cor. 1.25; Ioan Stanciu, Apoldul-inf. cor. 2.50; Ioan Precup, Apoldul-inf. cor. 1.25; Ioan Stanciu, Apoldul-mic cor. 1.25; și Dumitru Fleaca din Apoldul-mic cor. 1.25; pentru care dăruiri comitetul subsemnat le aduce cele mai călduroase mulțămiri, rugând pe bunul Dumnezeu a-i ținea cu sănătate în depărtata Americă și a-i întoarce cu spor la căminul familiar.

Suma intrată e locată la „Cassa de păstrare în Mercurea“.

240 1—1
Mercurea, la 30 Iulie 1910.
Pentru comitetul parohial:
Avr. S. Pecurariu Dr. *George Măcelariu*
președinte. v.-președinte.

Liferări, licități, arândări și altele.

(Datul este totdeauna după *călindarul nou*.)
Arândarea cârciumei com. din Șaroșul-săsesc, pe 3 ani. Prețul strigării 1000 cor. anual. Primăria comunală, terminul 1 Octombrie.
Arândarea pe 3 ani a cârciumei comunale din din Măgarei. Prețul strigării 1400 cor. Primăria comunală, terminul 5 Oct.

Arândarea localului de prăvălie din Sibiu, strada Urezului 5. Licităția 12 Octombrie, la Conzistor.

Arândarea pășunatului de iarnă în Nou și anume: „Hotarul mare“ cam 720 jugăre, „Hotarul mic“ 150 și „Hotarul bisericii“ cam 680 jugăre. Primăria comunală, terminul 1 Noembrie.

Arândarea cârciumei comunale din Merghindeal, pe timp de 3 ani. Prețul strigării 1200 cor. Primăria comunală, terminul 11 Octombrie.

Arândarea morii comunale din Mercheașa (comit. Târnava-mare), pe 3 ani. Prețul strigării 2000 cor. anual. Primăria comunală, terminul 9 Octombrie.

Arândarea pășunatului pentru oi peste iarnă în tabla „Biniș“, aparținătoare izlazului comun nedespărțit al Lugoșului român. Licităția se ține în 21 Octombrie st. n. Condițiile se pot vedea la oficiul de expediție al orașului Lugoș.

Vânzări de lemne:

În 7 Octombrie să vând la oficiul silvanal din Baia-mare 5130 stejari. Prețul strigării 6800 cor.

În 6 Octombrie să vinde pădurea din hotarul Sibișelului, numită „Păile Corbului“, Prețul strigării 22,594 cor. Licităția se ține în cancelaria Orașului Orăștie.

Alte publicații mai amănunțite se pot citi încă în foaia noastră de azi la partea inseratelor.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“.

Publicațiune.

Primăria comunală din *Daia* ține în 2 Octombrie st. n. 1910 licitațiune publică minuiendă pentru exarindarea dreptului de pășunat de toamnă și iarnă de pe hotarul numitei comune pe anul 1910, care drept a fost și până acum exercitat.

Prețul de strigare e 200 cor., vadiul e 10%. Condițiunile de licitare să pot vedea în oarele oficioase în cancelaria comunală.

Primăria comunală.

Faeladási hirdetmény

Szeráta község határában fekvő és a szerátai volt urbéresék tulajdonát képező erdő „A“ üzemosztályából megtekartott 10.5 k. holdny vágásterület 1748m³ fatömeg a 2544/909-ni erd. alb. határozat folytán eladás alá kerül. Az eladás zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen történik Szeráta községben *Oktober hó 16-án d. e. 10 órakor* a községi irodában.

Kikiáltási ár 6100 kor. (hatezeregyszáz korona.)

Bánatpénz 10%

A zárt és kellően felszerelt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéséig fogadtnak el.

Elkészve beadott v. szabálytalanul kiállított ajánlatok tekintetbe nem vételnek.

Utó és a becsértéknél kisebb ajánlatok nem fogadtnak el.

Az árverési, szerződési és becslési jegyzék a v. urh. elnökénél Szerátán és az. A. Árpási m. kir. J. erdőgondnokságnál Fogarason a hivatalos órák alatt tekinthetők.

Szeráta, 1910 szeptember hó 28-án

261 1—1

Masariu George
președinte.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“, unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindena, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuratice sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI“.

O cârciumă

cu licență pentru tabac și sare, precum și covrigărie, se dă momentan în arândă, pe lângă suma de 200 cor. anual, eventual pe timp de 10 ani după olaltă. La dorință se vinde cu suma de 6000 cor.

256 1—1 **Iosif Steinko**
Streza-Cârțișoara, u. p. Alsóárpás.

Se caută

soț și soție, cari cunosc bine cultura viel. Leafă anuală 600—700 Lei.

A se adresa la **DI Vlădoianu**, Directorul R. M. S. în **București**. 259 1—1

Nr. 683—1910.

262 1—1

Se caută un companist

la o prăvălie cu mărfuri de tot felul, cum și hotel, cari dau anual o învârteală de vre-o 40,000 coroane. Dela respectivul se pretinde, ce se aibă un capital măcar de vre-o 4000 coroane sau se poată depune altă garanție.

Dacă se află vre-o persoană potrivită i-se predă și toată afacerea pe răspunderea lui proprie. Acest companist sau arândăș se caută din cauza diferitelor ocupații, ce le are proprietarul de acum. 260 1—6

Serisorile sunt a se adresa la Administrația „Foaia Poporului“ sub numele „Un companist“, de unde se vor trimite respectivului, sau se vor da informații personale.

AVIZ.

Comuna Săcel din cercul Săliștei, comitatul Sibiu, dispune de un teritor de pășunat de peste 1500 jugăre. Doritorii de a pășuna acest teritor cu oile pe toamna, iarna și primăvara anului 1910—1911, să se adreseze economului comunal **Ilie Popa** (Tănășoiu). 217 1—2

CONCURS.

Sistemizându-se post de vicenotar cercual la notariatul de cerc Săcel (pretura Săliște), pentru îndeplinirea lui prin alegere, escriu concurs, și invitat pe candidații de notar evalueați conform cerinței legii, de așă înainta prin autoritatea competentă cererile lor instruate cu dovezile de lipsă la oficiul pretorial din Săliște până în 12 Octombrie a. c. la oarele 5 p. m.

Săliște în 10 Szeptembrie 1910

Primpretorul cercual.

Advocatul

Dr. H. Müller

a deschis

cancelarie advocațională

238 2—3

în

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 27.

Se poate căpăta în tot locul

Kalodont

26 23—42 a lui Sarg

oremă de dinți neînconjurat de lipsă păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

Mai mult ca 600 dame cu avere

voiesc a să mărita urgent. Fără excepție de ocupațiune și religiune numai acei domni să pot însinua — chiar și fără avere — cari doresc căsătorie serioasă.

212 52—52

L. Schlesinger
BERLIN 18, Deutschland

Numai cu **15 fl.** face din materie de lână de oaie sau camgarn un rând de haine pentru domni sau un palton

după măsură și croitura cea mai nouă

Stefan Binder, croitor de domni

Sibiu, Poschen Gasse Nr. 8

Bluze de postav pentru pompieri
dela 4 fl. în sus 242 1—3

„Cassa de păstrare în Mercurea“

societate pe acții

Primește depuneri spre fructificare cu 4½% interese fără anunț, cu 5% pe lângă un anunț mai lung, iar peste 10,000 Cor. cu 5½%.

Interesele după depuneri se capitalizează de 2 ori pe an și anume la 30 Iunie și 31 Decembrie st. n.

Darea de interese o plătește institutul.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă.

Acoardă împrumuturi pe cambii, cambii cu acoperire ipotecară obligatiuni cu cavenți, pe ipotecă, — credite de cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții dela bănci și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 6½—8% fără nici o proviziune.

Dirrecțiunea.

Deschidere de prăvălie.

Aduc la cunoștința onoratului public, că mi-a'm deschis o

prăvălie de poame

și tot felul de delicatose.

Indeosebi rog pentru binevoitorul sprijin al Românilor din loc și jur.

Ioan Tatu

252 1— comerciant

Sibiu, Strada Turnului Nr. 28.

Vinuri de masă escalante,

între 40 și 48 fleri la cumpărare de cel puțin 50 litre cferă negustoria de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada U-zeului 20

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.,

inlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care s'a folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șutule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1+40 și Cor. 2— să capată aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
:: „Leul de aur“ în Praga. ::

Șosauă Elisabeta Nr. 6 nou.

Expediție zilnică. 242 46—

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai bune stoffe de iarnă în mare asortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaqueto, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

In casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Un măiestru ferar

român caută un loc potrivit în o comună românească spre a se așeza acolo, unde să își poată aranja un atelier de ferărie cum și pentru potcovirea cailor și boilor.

Informațiuni se dau la administrația „Foi Poporului“ în Sibiu. 243 2—3

Câștigul cel mai mare eventual	Anunț de noroc	Câștigurile sunt garantate de stat.
600,000 marce.		

Invitare la participare la
Șanșele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige

9 milioane 841,476 de marce

Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos

600,000 de marce

resp.	câștiguri a
560,000 marce	300,000 marce
550,000 >	200,000 >
540,000 >	100,000 >
530,000 >	60,000 >
520,000 >	50,000 >
515,000 >	45,000 >
510,000 >	40,000 >
305,000 >	30,000 >
303,000 >	20,000 >
302,000 >	15,000 >
	10,000 >

etc.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 de lozuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate lozurile câștigă.

Venitele să urcă dela clasă la clasă și câștigul cel mai mare din clasa primă e ev. de m. 50,000 iar cel din clasa 7-a 600,000.

Prețurile oficioase a lozurilor de clasa primă sunt:

Loz întreg 6 M. (7 K)	Loz de jum. 3 M. (3.50 K)	Sfert de loz 1.50 M. (1.75 K)
--------------------------	------------------------------	----------------------------------

Planul oficios de lozuri provăzut cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficioasă a tragerilor imediat după trageri.

Câștigurile să plătesc prompt sub controla statului. Comandă rog acuma sau cel târziu până la

28 Octomvrie n. 101 1—10

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg 36.

Tăiați aici

Comandă la DI Samuel Heckscher sen., Nr. 1097 bancher, Hamburg 36.

Trimite-mi—

Loz întreg	à 6 Marce	(7.— K)
> d. jumătate	> 3	(3.50 >)
> de un sfert	> 1.50	(1.75 >)

Adresa:

Prețul aici alăturat cu mandat) Ce nu-i dorit.
cu rambursă) să se șteargă.

Un băiat

de 14—16 ani se primește pe timp și mai scurt ca învățacel în franzelăria și covrigăria lui

Petru Moga
Sibiu, Quergasse Nr. 1.

UN BĂIAT

dela 13—15 ani să primește ca învățacel sub condiții favorabile la **Toma Lupas** franzelar în **Săliște** (lângă Sibiu).

244 2—3

Neintrecut

la bo aescrofaoise, de gandue, anemie, boală englezească, boale de gât și plămâni, tusă, pentru devoltarea copiilor slăbănogi, rămași în creștere, este și se recomandă cura cu

229 2—2

untura de ficat cu jod și fier

a lui **Lahusen**, breveta „Jodella“.

Cea mai bună, efectivă, căutata untură de ficat. Ușoară și ușor mistuit. Prețul cor. 350 și 7. Cereți espres marca „Jodella“ și refuzați imitațiile. Singurul fabricant: Farmacistul **VILH. LAHUSEN** în **BREMA**. Să poată căpăta în toate farmaciile din Sibiu și j.r.

Damele știu mai bine

cât este de necesară

o față frumoasă și curată,

ce putere și ce comoră, ce avantajii are o femeie frumoasă.

A fi frumos este o problemă mare; nu e destul a fi bine făcut, corpulent și dragut, ci lucrul principal este a avea o față curată.

Aceasta o știu damele și de aceea îngrijesc cu cea mai mare acurateță pentru pielea feței, ridicarea și conservarea frumșeții.

CREMA-MARGIT a lui Földes

e singurul mijloc, care după întrebuințarea de 5—6 ori depărtează pistrii, petele de ficat sau orice alte zgrăbunțe, iar feței dă o înfașare curată, vioaic și tinăă.

92 A 7—8

Crema-Margit a lui Földes este un mijloc pentru conservarea frumșeții absolut nestrăicicios și minunat. Cât pentru succesul abținut la conservarea frumșeții, aceasta să adeverește din destul prin faptul, că Crema-Margit a fost premiată în Viena la „Exposiția pentru îngrijirea frumșeții și sănătății moderne“, cu medalia mare de aur și diplomă de onoare.

Se capătă în toată lumea în fiecare farmacie. Un borcănel costă 1 cor.

Trimiterea cu posta prin producătorul

CLEMENS v. FÖLDES, farmacist în ARAD.

Să capătă în Sibiu la: Fabr. Guido, C. Fritsch, farmacia Gustav Meltzer, fabrică de săpun. Parfumeria Meltzer. I. C. Molnár, farmacie. K. Morscher, droguerie. K. Müller, farmacie. E. Rumler, farmacie. Pissel & Schmidt, farmacie. In Agnita la W. Fröhlich. In Sighișoara la A.W. Lingner. In Mediaș: Obert Iosif.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călarit, vėnat, sport și veiaj, poelăzi și procovėturi, portmonee și bretele solide și alts

articoles de galanterie cu prețurile cele mai moderate.

Carele de mașini, eurile de cusut și legat, Sky (vărzobi) permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimite franco. 81 43—

Comandele prin postă se efectueșc prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Un tinăr

de 13—15 ani, care posedă limba maghiară eventual germană, află aplicare sub condițiuni favorabile în prăvălia lui

Petru I. Stireciu
comerciant
Săliște, (comit. Sibiu)

227 5-5

Premiat

la expoziția industrială din Sibiu în 1903.

Roate de tors

din material uscat și mers liniștit, pe lângă garanție, să află de vânzare la

Emil Krauss

strugărie și atelier cu putere motrică

Sibiu-Nagyszeben,

Margarethengasse Nr. 5.

Ori ce roată ce nu ar merge bine, se primește înapoi.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupăști sunt atrofați și cari în urma ușurimei din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimii deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruii omnia să și încredințeze fără teamă, fără șfală și cu încredere năcașurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcașuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștițios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe să ajute și morburilor ce deja eventual există stăruind apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare stă de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al **Dr. PALOCZ**, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupăști ale bolnavului să curgă, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. **PALOCZ** vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilitice, boala de țevă, beșică, nervi și șira spinării, înepăturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boala de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și cazare separată. În cece privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea cursului, epistolele se ard, oricând la dorință să retrimit fiecărui. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) Adresa: **Dr. PALOCZ**, medic de spital, specialist, Budapesta VII. Rákóczi-ut. 10.

80 62-

Nici când!

nu mai schimb altul cu săpunul meu, de când folosesc săpunul de lapte de crin-*Steckenpferd* (marca *Steckenpferd*) de **Bergmann & Co. Teschen a. E.** fiindcă acest săpun rămâne singur cel mai eficace decât toate săpunurile medicinale, cum și pentru îngrijirea unui teint frumos, moale și delicat. Bucata cu 80 fileri să capătă în toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile etc. 40 30—40

Pene de pat boems ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9.60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.—; cor. 24.—; albe cu zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.—; cor. 36.—.

Expedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimre să admită pe lângă rebonificare de porto. 251 2—6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.

posta **Pilsen**, Boemia.

Auleo!

Afurisita de tusa
mă înneacă.

La tusa, răgușală și întrocănare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „**La palatin**“
Budapest, VI., Váci körút 17.

Trăiască!

Pastilele lui Egger
mă scapără iute.

În Sibiu să poate căpăta la **Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummier, Karl Pissel, August Teutsch.**

În Sabeș la **Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.**

254 2—26

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai efține, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte. 18 34—

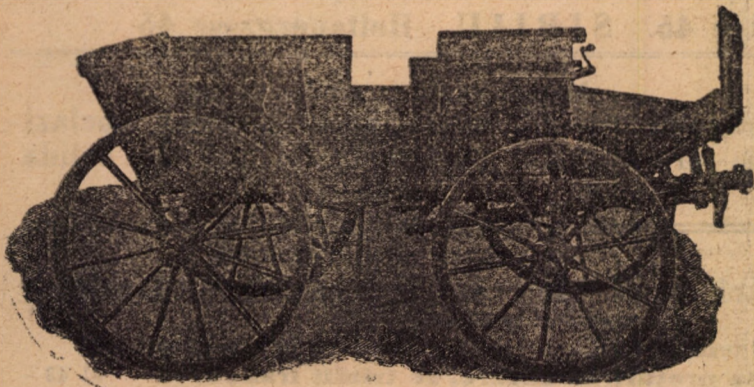
Sumele plătite pentru pagube de foc până la
finea anului 1909 K 4.831,168.51
Capitale asigurate pe viață
achitate 4.571,035.31

Starea asigurărilor cu foc K 112.045,412.—
sfârșitul anului 1909 (viață) „ 10.847,132.—
Fonduri de întemeiere și de
rezervă 2.309,387.—

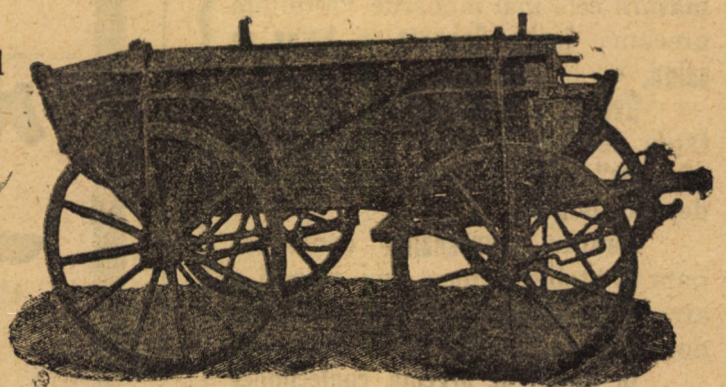
Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acuisiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul Institutului în condiții favorabile.

Cară și căruțe de ori ce proporțiuni

din cel mai
bun material
neîntrecut
de
durabile
și ușoare
la mers
liferează cu
preț
convenabil

Fabrica fiilor M. LUNGU

**Rășinari (Resinár) Szeben-
megye**